VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu" Magyar Gazda és Földmives Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekkszámla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési dijak, a m. kir. földmivelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások" cimü füzetekkel együtt: Egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1938 | XIX. évfolyam, 39. szám. | Szeptember hó 25

ÖNRENDELKEZÉSI JOGOT a csehországi kisebbségeknek!

A Trianonban megcsufolt igazság ereje szétrobbantja Csehszlovákiát

Azoknak a történelmi időknek, amelyeket a világháboru kitörése óta élünk, döntő szakaszához érkeztünk. *A Trianonban megbilincselt, rabszijra füzött, megcsufolt és megalázott Igazság feltartóztathatatlan erővel töri szét béklyóit és halad a győzelem felé . . .*

Csehszolvákia, a „Monarchia elnyomatása alatt sinylődő nemzetek, népek felszabaditásának" jelszavával összeácsolt mozaik-állam halad jól megérdemelt sorsa, az alkotó elemekre való bomlás felé. *Ami 1918—19-ben sikerült a cseh propagandának, az ma már végkép meghiusult kisérlet csupán:*

igéretekkel, statisztikai adatok meghamisitásával nem lehet megmenteni a cseh közt társaságot.

De — minden reményünk megvan arra is, hogy — *Csehszlovákia önző, elnyomó törekvéseivel nem lobbanthatja fel ujra a háboru véres tüzét és nem gyujthatja fel ismét a világ négy sarkát.* Az Európa sorsát intéző államférfiak, félretéve a megszokott, merev diplomáciai alakiságokat, minden erejüket latbavetik, hogy megmentsék a világot attól a sulyos csapástól, amit a világháboru veszteségeit még ki sem hevert emberiségre egy ujabb háboru jelentene. Büszke örömmel kell megállapitanunk azt, hogy *az a hősies önfeláldozás, amelyet a megcsonkitott és megalázott Magyarország és a világháboru borzalmas veszteségei után is és guzsbakötöttsége mellett is hatalmas, háboru utáni Németország tanusitottak, ujra épitve feldult országukat, nem volt hiábavaló, mert*

a nagyhatalmak, elsőnek Olaszország, majd Anglia is tudatára ébredtek annak, hogy a függőben lévő és állandó válsággal fenyegető kérdéseket gyökeresen kell rendezni.

Véget ért az a korszak, amelyben a megalázottaktól és igazságtalanul szinte halálra itéltektől követeltek ujabb és ujabb áldozatokat. Végre — elsősorban *Chamberlain* Anglia miniszterelnöke, tört lándzsát amellett a felfogás mellett, hogy *jóvá kell tenni az 1919-ben elkövetett és terrorral, elnyomatással megtetézett igazságtalanságot:*

Csehszlovákiának engednie kell kisebbségei jogos követeléseinek.

A lavinát, amely elsöpréssel fenyegeti Csehszlovákiát, az ugynevezett szudétanémetek fellépése inditotta el. Ezek, — még a cseh adatok szerint is, — a lakosságnak csaknem negyedét, 23.4 százalékát teszik ki. Természetes dolog, hogy *a szudétanémetek jogos követeléseinek éppen olyan erélyjel állott mögéje a Német Birodalmat ujra épitő Hitler vezér és kancellár, mint amilyen egységesen, szivvel és lélekkel érzünk együtt mi elszakitott magyar testvéreinkkel.*

Amikor a szudétanémet kérdés a világ közvéleményének érdeklődése homlokterébe került és egyre hangosabb lett azoknak a szava, akik a cseh elnyomatás megszüntetése mellett foglaltak állást, *minden magyar szivét megdobogtató nyiltsággal tett hitet a magyar igazság mellett nemzetünk nagy barátja: Mussolini. Ismét beigazolódott tehát, hogy*

a Berlin—Róma tengelyhez az őszinte barátság és szeretet szervesen füzi hozzá Magyarországot.

Az Európa térképét is ujra alakitó események gyorsan peregnek és minden órának meg vannak a maga sulyos, a jövőbe is kiható eseményei. Amikor ezeket a sorokat irjuk, még nem láthatjuk, milyen lesz a végső kibontakozás, *egy azonban bizonyos, hogy közeledik az óra, amelyben valósággá válik a gyönyörü jelmondat:*

Igazságot Magyarországnak!

*

Az elmult hét sorsdöntő eseményeiről az alábbiakban számolunk be:

Hitler és Chamberlain találkozója

Megirta a *Vasárnap*, hogy *Chamberlain* angol miniszterelnök, a legkritikusabb órákban, szeptember 15-én repülőgépen Berchtesgadenbe utazott *Hitler* vezér és kancellárhoz. *A két államférfi három óra hosszat tárgyalt és azzal bucsuztak el egymástól, hogy néhány nap mulva ujból tanácskoznak* a szudétanémet kérdésről.

Amikor *Chamberlain* 16-án Angliába visszaérkezett és repülőgépéből kiszállott, már *a repülőtéren királyi futár várta, aki VI. György angol király háromoldalas levelét adta át a miniszterelnöknek. Chamberlain* még az esti órákban jelentést tett a királynak németországi tárgyalásairól.

Mialatt Európa államférfiai a husz esztendő óta elodázott európai kérdések intézményes megoldásáról éjt-napot eggyé téve tárgyaltak, *Csehszlovákia tovább próbálgatta az eddig bevált eszközök latbavetését.*

Terrorral, szovjet támogatás fitogtatásával, „történelmi jogok"-ra hivatkozással és — nem utolsó sorban — igéretekkel próbálta leszerelni a vele szemben és az igazság érdekében megindult akciókat. Statáriumot rendelt el az ország nagyrészére, véres harcokat provokált a németekkel *és fokozatosan kiterjesztette az erőszakot a többi nemzetiségekkel, a magyarokkal, lengyelekkel és tótokkal szemben, akik valamennyien sikra szálltak elsikkasztott jogaik intézményes biztositásáért.* A cseh fenegyerekeskedés már annyira ment, hogy *cseh repülők a magyar határon átrepülve, fényképfelvételeket készitettek a határon inneni területekről.*

A csehek feloszlatták a szudétanémet pártot, elfogató parancsot adtak ki a németek vezetője, *Henlein* ellen, véres utcai harcok érték egymást a szin-német városokban.

Népszavazás, határrevizió?

A berchtesgadeni találkozón a hirek szerint többféle megoldási terv is felmerült. Angliában és Franciaországban egyre erőteljesebben nyert kifejezést az a felfogás, hogy *a nyugati hatalmaknak semmiesetre sem szabad beleavatkozniok a cseh kérdésbe, azaz*

nem szabad a világot uj háboruba dönteni azért, hogy Csehszlovákia tovább megtarthassa a jogtalanul és igazságtalanul szerzett területeket.

A kérdés rendezésére a leghelyesebbnek az angol és francia lapok a teljesen német-lakta területek átcsatolását tartják. Ilyenformán a népszavazás elmaradna azokon a területeken, amelyeknek lakossága több, mint háromnegyedrészben nem cseh. Abban a felmerült tervek mind megegyeztek, hogy

a mai Csehszlovákia tovább fenn nem tartható;

meg kell szünnie annak a helyzetnek, hogy egy jólszervezett kisebbség uralkodjék a többségben lévő idegen nemzetiségek felett.

A felvidéki *Egyesült Magyar Párt*, tapasztalva a napról-napra erőteljesebben megnyilatkozó cseh terrort, kiáltványt bocsátott ki, amelyben *a husz esztendőn át elsikkasztott jog, az önrendelkezési jog intézményes biztositását követeli. De megmozdultak a tótok és lengyelek is, akik ugyancsak kiáltványokban jelentették be igényüket.*

A kiáltványokra válaszolt a cseh kormány: megindult a nemzetiségek véres üldözése, megteltek a börtönök és a szudétavidék, a Felvidék, Ruszinszkó egyformán véres események szinhelyévé lett.

A Duce a magyar igazságért

Vasárnap, szeptember 18-án Triesztben a Duce hatalmas beszédet mondott, amelyben kifejezte a a magyarok, a lengyelek és a Csehszlovákiában elnyomott többi nemzetiségek iránti barátságos érzését és hangsulyozta, hogy a *megoldás csak egy lehet: Népszavazások.*

Népszavazás minden nemzetiség számára, amely azt kívánja és amelyet arra kényszeritettek, hogy abban az államban éljen, amely a nagy Csehszlovákia lett volna és amely kimutatta, hogy szervi hibában szenved. Hangsulyozta, hogy gyorsan kell cselekedni.

A Duce impozáns állásfoglalása nagy hatást keltett Magyarországon, amelynek népe hálás szeretettel fordult ismét Róma felé. *Imrédy* .Béla miniszterelnök, és számos társadalmi egyesület táviratban fejezte ki köszönetét a Ducénak.

Másik nagy eseménye szeptember 18-ának *Daladier francia .miniszterelnök és Bonnet külügyminiszter londoni látogatása volt.*

Ezekre az eseményekre is felelt a cseh kormány. Kiterjesztette a statáriumot, határárakat léptetett életbe és terrorjával a nemzetiségi lakosokat menekülésre késztette.

Magyar államférfiak Hitlernél

Kedden, szeptember 20-án hajnalban Budapestre érkezett *Hitler* vezér és kancellár hatalmas repülőgépe, amelyet saját utjain szokott használni.

Reggel 8 órakor *ezzel a géppel utazott el Obersalzbergbe Imrédy Béla miniszterelnök, Kánya Kálmán külügyminiszter, Keresztes-Fischer Lajos altábornagy, a vezérkar főnöke és kiséretük.*

A magyar miniszterelnök és külügyminiszter este hat órakor érkeztek vissza Németországból. A repülőtéren előkelő közönség fogadta a sorsdöntő órákban a III. Birodalomból visszaérkezett államférfiakat. *Imrédy* Béla miniszterelnök *Tasnádi-Nagy* András NEP országos elnök ünnepi köszöntő szavaira a következőkben válaszolt:

— Néhány szót szeretnék hozzátok szólni és rajtatok keresztül az egész nemzethez. A mai napon Kánya külügyminiszter urral együtt Obersalzbergben beható megbeszélést folytattunk Hitler vezérrel és kancellárral és Ribbentrop külügyminiszterrel.

— E baráti megbeszélés jelentőségét csak fokozta az a körülmény, hogy a közeli napokban, vagy a közeli órákban előreláthatólag folytatódni fog a német-angol eszmecsere.

— Mai megbeszéléseink kizárólag a csehszlovák kérdés körül forogtak. Mindnyájan tudjuk, hogy a néhány nappal ezelőtt a Csehszlovákiában élő magyarságnak választott és hivatott képviselői hallattak szavukat és az önrendelkezési jogot sürgették a csehszlovákiai magyarság számára. Magyar véreinknek ez a kiáltása orkánszerü visszhangot váltott ki széles e hazában.

— A magyar kormány ismeri kötelességét, mely abban áll, hogy az önrendelkezés jogos követelését minden rendelkezésre álló eszközzel támogassa és segitse, hogy az diadalra jusson.

— Ezekben a történelmi jelentőséggel terhes órákban és napokban a nemzet minden fia csak egy kötelességet ismerhet és ez: egység és fegyelem! Több mondanivalóm nincs.

A miniszterelnök szavait az egybegyültek lelkes tapssal és éljenzéssel fogadták. A miniszterelnök még a kivonult sportrepülők tisztelgését fogadta, majd elhagyta a repülőteret.

Az obersalzbergi tanácskozásról a következő német hivatalos jelentést adták ki:

A Német Távirati Iroda jelenti: *Imrédy* Béla magyar miniszterelnök ma *Kánya* Kálmán külügyminiszter, *Keresztes-Fischer* Lajos tábornok, a honvédvezérkar főnöke, valamint *Pataky* Tibor államtitkár kiséretében *Hitler* vezér és birodalmi kancellárnál az obersalzbergi kastélyban *Ribbentrop* birodalmi külügyminiszter jelenlétében látogatást tett.

A látogatás célja az volt, hogy megbeszéljék a tarthatatlan csehszlovákiai állapotokat.

A vezér és birodalmi kancellár a német problémákat tárta fel, a magyar miniszterek pedig behatóan ismertették az egész magyar népnek elnyomott csehszlovákiai néptársai önrendelkezési joga iránti ugyanolyan rendithetetlen követelését.

Vissza a Felvidéket!

A budapesti Hősök-tere aligha látott még olyan hatalmas tábort együtt, mint szeptember 21-én este, amikor *az egész magyar nemzet az összes társadalmi osztályok és egyesületek részvételével revizios nagygyülését tartotta. Közel félmillió ember gyült egybe,* s nemcsak a hatalmas téren, hanem a környező utcákban is ember ember hátán szorongott.

Kétezer rendező irányitotta az érkezést és felvonulást, de alig volt reájuk szükség. Öreg, fiatal, szegény, gazdag, *minden magyar egyet érzett és egyet gondolt és összeforrott a felemelő nagy nemzeti akaratban, hogy*

adják vissza a Felvidéket! Adják vissza azok, akik rablók prédájául dobták!

Ez az embererdő Európa nemzeteinek hatalmasaihoz fellebbezett, s zugása bizonyára el is ér oda, ahova szánta.

Zadravecz püspök gyujtó szavait s a határozati javaslatot, — hogy *a Csehszlovák állam a népek önrendelkezésének megcsufolása, s hogy*

a magyar társadalom nem nyugszik addig, amig Csehszlovákia összes nemzetiségei fel nem szabadulnak a rabságból,

— az egész világra szétröpitette a rádió. S a többi szónokét is, akik között szlovák és rutén testvéreink szavai is elhangzottak.

Az őserdő belezugott Európa félelmetes hangzavarába, s hisszük, hogy nem hiába.

Az igazság, a magyar igazság is győzni fog.

Csehország feladta határait

S ugyanezen a napon, este hét óra husz perckor, a magyar nagygyülés lefolyása közben jelentette a prágai rádió, hogy a cseh kormány elfogadta az angol-francia javaslatot. A kormány kényszeritve volt a javaslatok elfogadására, mert azt az indítványt, hogy a kérdést terjesszék a nemzetközi döntőbiróság elé, elutasitották és az angol és francia kormány kijelentette, hogy nem viselhet háborut.

Isten malmai lassan, de biztosan őrölnek . . .

Ez történt annak a napnak előestéjén, amelyen Hitler vezér és kancellár Chamberlain angol miniszterelnökkel ujra találkozik Godesbergben, hogy a világ sorsa felett döntsenek . . .

Magyar jegyzék Prágához

A magyar kormány Olaszország, Németország és Lengyelország figyelmét felhivta a felvidéki magyarság tarthatatlan helyzetére és egyidejüleg jegyzéket intézett a cseh kormányhoz a németekkel szembeni eljárással azonos elbánást kérve a magyar nemzetiség számára a szudéta kérdés rendezésekor. A lengyel kormány is azonos jegyzéket intézett Prágához.

Szeptember 22-én délben az a hir terjedt el Budapesten, hogy Prágában tüntetések folynak és a kormány lemondott.

Hazaérkezett a kormányzó

Lapzártakor jelenti a M. T. I., hogy vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó németországi utjáról szeptember 22-én reggel hazaérkezett Budapestre.

A HÉT POLITIKÁJA

Antal István államtitkár a nagy nemzeti célok megvalósitásáról

Gergelyffy András dr. országgyülési képviselő *ujfehértói* beszámolóján nagyhatásu beszédet tartott *Antal* István dr. államtitkár.

Beszéde elején a cseh állam válságával foglalkozott, amely az európai békét megrendüléssel, a keresztény civilizációt pedig összeomlással fenyegeti. Vázolta a megoldási módokat, amelyekkel *Európa államférfiai a veszedelmes helyzet megoldását keresik. Megállapitotta, hogy*

végleges megoldás csak az lehet, ha minden érdekelt népcsoport teljes önrendelkezési jogát biztositják.

— A magyarság ezeresztendős történelmi megpróbáltatásokkal megedzett nemzeti lélekkel néz elébe a jövőnek. S az események semmiféle fordulata sem téritl el történelmi küldetésének teljesitésétől.

— A mai nemzetközi helyzetben egyetlen feladat hárul reánk:

a magyar lelkek és magyar elhatározások teljes és bensőséges egységének megteremtése.

Vázolta a nagy nemzeti célok megvalósitásának szükségességét és módozatait.

— Nincs különbség — folytatta az államtitkár — *az irányadó politikai tényezők között abban, hogy*

az ország anyagi, társadalmi és szellemi erői teljes átcsoportositásra és az országnak ezen felépülő gazdasági, szociális és kulturális szerkezete alapvető átépitésre szorulnak.

Reformok kellenek, amelyek a népi erők felszinrehozására, megszervezésére, meghatványozására és a nagy nemzeti célok irányában történő összpontositására alkalmasak.

Foglalkozott a tullicitálókkal és fontoskodókkal is, akiknek állásfoglalása részben tájékozatlanságból, részben felelősségérzés hiányából fakad.

Végül arra hivta fel a hallgatóságot, hogy mindenkinek meg kell hoznia a maga áldozatát.

A tokaji mandátum átadása

Teleki Pál gróf kultuszminiszter vasárnap délelőtt fél 12 órakor vette át a tokaji választókerület mandátumát.

Tóth Lajos dr. királyi közjegyző, választási elnök nyujtotta át a mandátumot a kultuszminiszternek. *Teleki Pál gróf beszédében az összetartás szükségét hangsulyozta.* Rámutatott arra a miniszter, hogy a magyar ember alaptermészetében benne van a kritizálás hajlama, ez helyén van, de a kritika legyen józan. Nem szabad elfelejteni, hogy amikor tulzásokról beszélünk, nemcsak jobboldali, hanem baloldali tulzásokról is tudomást kell vennünk.

Az *emberek sokan ugy nézik a politikai világot, mint ahogyan Amerika felfedezése előtt látták a földet és rajzolták meg annak térképét.. Azt hitték, hogy a föld sima lap, két végén van kelet és nyugat. Pedig a föld gömbölyü s*

ha nagyon messze megyünk keletnek, nyugatra, vagy nyugatnak menve, keletre juthatunk. A két véglet összeér ,s ha tulmesszе tévelygünk jobbra, balra kanyarodhatunk el.

Szólt ezután *Teleki* Pál gróf a pillanatnyi külpolitikai helyzetről is. Az angol miniszertanács elfogadhatónak mondta ki a német feltételeket, *Reméli, hogy a belátás, a kimondott szó, a határozat nem egyedül a szudétanémetekre vonatkozik,* akiknek hátamögött hatalmas támaszték, egy hatalmas nép áll. Mi számban és anyagi erőnkben nem vagyunk erősek, de senki se feledkezzék meg lelkierőnkről, amellyel nemzeti becsületünket és véreinket védjük.

Kunder Antal — kereskedelmi miniszter

A kormányzó vitéz Imrédy Béla m. kir. miniszterelnök előterjesztésére *Kunder* Antal kereskedelmi és közlekedésügyi minisztériumi államtitkárt *m. kir. kereskedelmi és közlekedésügyi miniszterré nevezte ki.*

Kunder Antal a Külkereskedelmi Hivatal ujjászervezésével szerzett magának hervadhatatlan érdemeket; kinevezése éppen ezért az agrártársadalom körében éppen olyan örömet kelt, mint a gazdasági élet minden ágazatában.

Vitéz IMRÉDY BÉLA miniszterelnök:

Az olasz-magyar barátság a szivek mélyéből fakad

A Falu Gazdaszövetség VI. csereakciója olasz résztvevőinek bucsulátogatásai

A Falu Magyar Gazda- és Földmives Szövetség hatodik magyar-olasz gazdaifju csereakciója keretében tudvalévően 20 olasz gazdaifju több hónapon át tanulmányozta Magyarországon a mezőgazdaság és a magyar falu életét és a szövetkezeti berendezkedést. Az olasz gazdaifjak hazatérésük előtt a miniszterelnökségi palotában látogatást tettek vitéz *Imrédy* Béla miniszterelnöknél, aki *Antal* István államtitkár, vitéz *Kolosváry-Borcsa* Mihály miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője kíséretében fogadta a küldöttséget.

Az olasz gazdaifjak lelkes fasiszta köszöntéssel üdvözölték a terembe lépő *Imrédy* Béla miniszterelnököt, aki megköszönve az üdvözlést, a következő szavakkal fordult az olasz gazdaifjakhoz:

— Nagy örömömre szolgál, hogy a nemes olasz nemzet fiait üdvözölhetem. Különösen azért örülök ennek, mert *ujabb bizonyitékát látom ittlétetekben az olasz-magyar barátságnak.* Amikor az olasz nemzet nagy fiának és vezetőjének, *a Ducénak vendégeként a nyáron Olaszországban járhattam,*

tanuja voltam annak a nagyszerü munkának, amelyet a fiatal Olaszország végez a nemzeti felemelkedés érdekében.

Ugyanekkor nemcsak fogadtatásom körülményeiből, de sok más jelenségből *meggyőződhettem arról is, hogy*

az olasz nemzetnek a magyar nemzet iránt érzett barátsága nem mesterkélt valami, hanem a szív mélyéből fakadó és az érdekek közösségéből eredő komoly vonzalom és barátság.

Azt hiszem, meggyőződhettetek magatok is arról, hogy *az olasz nemzet fiait, ha hozzánk jönnek, nálunk is hasonló érzelmekkel üdvözlik és köszöntik és hiszem, hogy mindannyian ennek a barátságnak emlékével tértek vissza hazátokba.*

— Különösen örülök annak, hogy ittartózkodásotok során láthattátok ezt a nemzetet munkás életében, aminthogy a mi gazdaifjaink is látták az olasz népet a mezőgazdasági munkában, mert *az ilyen tapasztalatok csak elmélyitik az egymás iránt érzett barátságot.* Abban a reményben, hogy *apostolai lesztek annak a magyar-olasz barátságnak, amely nekünk, valamennyiünknek szivügye,* minden jót kivánok nektek további életetekre és *rajtatok keresztül üdvözlöm az egész dicső olasz nemzetet.*

A miniszterelnök nagyhatásu beszédét *Szekeres* László dr., az akció szervezője, Szövetségünk h. igazgatója tolmácsolta olasz nyelven. A miniszterelnök beszéde igen nagy hatást gyakorolt az olasz fiukra.

Kedves jelenet volt, amikor a miniszterelnök kérdéseire *az olasz gazdaifjak magyarul válaszoltak,* elragadtatással szólva mezőgazdasági életünk nagyszerüségéről és arról a magyar vendégszeretetről, amelyben részük volt.

SZTRANYAVSZKY SÁNDOR földmivelésügyi miniszter:

Mi olaszok és magyarok szerelmesei vagyunk a földnek...

Az olasz fiuk, akik a földmivelési minisztérium hathatós támogatásával az ország különböző vidékein voltak elhelyezve és ittartózkodásuk alatt hónapokon át tanulmányozták a magyar mezőgazdaságot, állattenyésztést, kertészeti viszonyokat, szőlő- és gyümölcstermelési rendszerünket, szövetkezeti berendezkedéseinket és végül a magyar falu életét. *Mayer* János v. földmivelési miniszter, elnök távollétében a csereakció vezetője, *Szekeres* László dr. igazgató-főtitkárral az élükön, tisztelgő látogatást tettek *Sztranyavszky* Sándor földmivelési miniszternél is.

A földmivelési miniszter *Orsi* olasz gazdaifju magyar nyelvü üdvözlésére válaszolva, kiemelte, hogy *nekünk gazdaságilag is össze kell fornunk.*

— Mi olaszok és magyarok, — ugymond — mindketten szerelmesei vagyunk a földnek, ahhoz acélos és fanatikus akarattal ragaszkodunk, mert abból verejtékezzük ki mindazt, amire az egyénnek és nemzetnek szüksége van.

Legyetek hüek a földhöz, mert jaj, ha az a hüséges föld elfordul az embertől! Beszéljetek a földdel, az megtanit mindenre, megtanit arra is, hogy

legyen karotok erős nemcsak annak megmivelésére, hanem megvédésére is.

A magyar és olasz nép elsősorban agrárnép, éppen azért barátságunk lelki, történelmi, kulturális tényezői mellett hatalmas szerep jut annak e barátság korszerü kimélyitésében és tökéletesitésében.

A mi barátságunk nemcsak néppolitika, hanem lélekpolitika,

éppen azért célunk a régi hagyományos közgazdasági szellemet a két nemzet gazdaközönsége között megerősiteni, mert *a jövő gazdanemzedéknek mindkét államban kölcsönösen meg kell ismerni egymást.*

— Ugy látom, a magyar levegő jót tett — fordult a fiukhoz *Sztranyavszky* földmivelésügyi miniszter — mert *megerősödtetek nemcsak testben, hanem a hazáért való önzetlen dolgozniakarásban is,* amely a fasiszta hitvallás tetőpontja. Vigyétek haza falvaitokba mindnyájunk üdvözletét azzal, hogy ez *egy testvérnemzet köszöntése,* amely tisztában van azzal, hogy *nagy vezéretek, a Duce, mindig ott áll nemzetünk mellett. Én hiszem, hogy*

szószólói lesztek Szent István földjének, mert ugy látom, hogy e föld és népünk szeretete áttüzesitett benneteket.

Sztranyavszky Sándor miniszter szivbemarkoló és hazafias beszédét *Szekeres* László dr., a Falu-Gazdaszövetség igazgatója tolmácsolta olasz nyelven, amelyet az olasz gazdaifjak könnyezve hallgattak végig, lelkesen ünnepelve a minisztert. Ezután *Sztranyavszky* Sándor minden egyes gazdaifjuval beszélt, akik magyarul is elég jól megértették magukat s hálás köszönetüket fejezték ki a földmivelési miniszternek, kérve, hogy ezt *a két nemzet szempontjából is nagyjelentőségü csereakciót támogatni és folytatni kegyeskedjen.*

Látogatás gróf Vinci olasz követnél

A miniszterelnöknél és a földmivelési miniszternél tett látogatás után gróf *Vinci* olasz királyi követhez mentek tisztelgésre, *Szekeres* László dr. vezetésével.

Gróf *Vinci* a gazdaifjakat a követség gyönyörü kertjében fogadta és az üdvözlő szavakra meleghangu beszédben válaszolt.

— Boldogan és örömmel látom, — mondotta — hogy igen jól éreztétek magatokat a nemes és lovagias testvér magyar nemzet földjén, igen sokat tanulva a magyar mezőgazdaság és állattenyésztés terén. Visszatérve, a Duce elgondolása szerint hasznositsátok Itália földjén mindazt, ami jót és szépet tapasztaltatok. *Jóleső örömmel látom, hogy ez*

a hatodik olasz-magyar csereakció gyönyörü eredményekkel végződött és méltán sorakozik azokhoz, amelyek célja volt elsősorban megismerni egymás mezőgazdasági életét, másodsorban pedig a két nemzet jövendő gazdatársadalma között megteremteni azokat a kapcsolatokat, amelyek a nemzetek életében is nagyon fontosak".

Ezután gróf *Vinci* hosszasan elbeszélgetett a fiukkal, akik lelkes ünnepléssel bucsuztak el és felejthetetlen emlékekkel tértek vissza hazájukba.

Az idei buzaexport

a tavalyinak több, mint kétszerese

A *Központi Statisztikai Hivatal* adatai szerint az idén *augusztusban buzakivitelünk 571.663 mm-ra rugott s ez*

több, mint kétszerese a mult év augusztusi kivitelének,

amely még egynegyedmillió mázsát sem ért el (241.757 mm). Amig azonban tavaly ez az aránylag kicsiny mennyiség több ország között oszlott meg s például legnagyobb vásárlónk ebben a hónapban Görögország volt, ahova százezer mm buza ment egy hónap alatt, Olaszország pedig 94.000 mm-val csak a második helyen, Ausztria 34.000 mm-val a harmadik helyen szerepelt, *az idén a félmillió mm-nál nagyobb buzamennyiséget az utolsó métermázsáig a római egyezmény két állama vette meg:* Olaszország 424.167 mm-val, a volt Ausztria 40.050 mm-val, a Német Birodalom többi részei pedig 107.446 mm-val részesedtek augusztusban a magyar buzakivitelben.

Igazi honvédelem,

— igy lehet helyesen és rövid két szóval jellemezni *Imrédy* Béla miniszterelnöknek és kormányának a kaposvári beszédben részletezett széleskörü munkaprogramját, amelyet *Antal* István államtitkár részletes adatokkal, az őt jellemző meggyőző erővel ismertetett a rádión keresztül is a magyarság legszélesebb rétegeivel. Ez a program ugyanis azzal, hogy külpolitikájában egy pillanatra sem kiván letérni *a béke és igazság* utjáról, — amelyen czer éven át jártak a szentistváni hagyományok jegyében elődeink; — az ország belső életének rendezése terén pedig — a szociális kérdések rendezésével, a családvédelem gondolatának valóraváltásával, a közterhek arányositásával, minden magyar nagyobb kenyerének biztositásával — ugyancsak a béke és igazság előfeltételeit teremti meg az egymásrautalt és testvéri összefogásra hivatott társadalmi rétegek között. Ezzel pedig voltaképpen *a honvédelem nagy gondolatát szolgálja* az *Imrédy*-kormány, amelynek sulyos és elkötelező, de magasztos és fölemelő öröksége a Gömbös Gyula által az uj Magyarország alapjául kijelölt népi politikának a mai idők diktálta gyors ütemben való kimunkálása.

A kormányzó utazása

A Magyar Távirati Iroda szeptember 21-én reggel a következő jelentést adta ki:

Magyarország kormányzója Göring tábornagy korábbi meghivásának eleget téve, Kelet-Poroszországban egy-két napot vadászaton tölt.

Mozgalom a buzafeleslegek tárolásáért

Az idei tapasztalatok alapján — a háborus lehetőségekről nem is beszélve — *rendkivül fontos volna, hogy bizonyos feleslegtöbblet az uj termés előtt is legyen mindig tárolva.*

Ezért a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara felterjesztésben kérte a földmivelésügyi kormányzatot, hogy

legalább kétmillió mázsa buza tartalékolása a jövő évre biztositassék.

868—1938. szám.

MEGHIVÓ

a *„Falu" Magyar Gazda és Földmives Szövetség* 1938. évi október hó 9-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor *Esztergomban*, a kath. Legényegyesület székházának nagytermében tartandó évi

rendes közgyülésére.

TÁRGYSOROZAT:

1. *Elnöki megnyitó.*
2. *Évi jelentés.*
3. *Előző évi zárszámadás bemutatása és a felmentvény megadása.*
4. *A folyó évi költségvetés jóváhagyása.*
5. *Igazgatóválasztmányi tagok választása.*
6. *Esetleges inditványok.*

Budapest, 1938 szeptember 23.

MAYER JÁNOS s. k.,
elnök, ny. miniszter.

Kivonat az alapszabályokból: 20. §: *„A közgyülésen, a tárgysorozaton kivül, a Szövetség elnökéhez a közgyülés megtartása előtt legalább nyolc nappal előbb, irásban átadott inditványok felett lehet határozni."*

Olcsóbb szenet kér a mezőgazdaság

Régi és gyakran hangoztatott sérelme a magyar gazdatársadalomnak — egyben az iparnak s általában a fogyasztóközönségnek is — hogy *Magyarországon a szén ára rendkivül magas.* Az *Országos Mezőgazdasági Kamara* kimutatta, hogy

az elsőrendü, 7000 kalóriás porosz fekete szén, összes szállitási és egyéb költségeivel együtt sem kerülne többe, mint amennyiben itthon a jóval gyengébb minőségü hazai barnaszenek kerülnek.

Ez a nagy áreltérés nehezen okolható meg, amikor a hazai szenek szállitási költsége is kevesebb s az sem valószinü, hogy a munkabérek Németországban az ittenieknél olcsóbbak volnának. Mégis, a behozatali korlátozások folytán, a *gazdasági élet rá van utalva a hazai — gyengébb minőségénél fogva aránytalanul drágább — barna szenek használatára.*

Az *Országos Mezőgazdasági Kamara* kezei között levő árajánlatokkal igazolta, hogy

a mezőgazdaság szénszükségletének fedezéséről porosz szén behozatalával lényegesen kedvezőbb feltételek mellett tudna gondoskodni,

mint ahogy a hazai szenek ma a gazdák rendelkezésére állanak s memorandumban arra kérte a kormányt, hogy

vagy a belföldi szénárak lényeges mérséklése iránt tegyen megfelelő intézkedéseket, vagy azt tegye lehetővé, hogy a magyar mezőgazdaság szénszükségletét porosz szén behozatalával fedezze.

A szén árának felülvizsgálása, illetve leszállitása, — ezt talán nem is kell hangsulyoznunk — lényegesen csökkentené a kb. másfélmillió mázsa szenet fogyasztó mezőgazdaság üzemi költségét.

120 milliós bevételi többlete lesz az idén a mezőgazdaságnak

Magyarország gazdasági helyzetét — a Gazdaságkutató Intézet jelentése szerint — *a mezőgazdaság kedvező helyzete és a nehéziparok igen jó foglalkoztatottsága mellett a fogyasztási iparok 1937 ősze óta tartó erősbödő ütemü — de valószinüleg csak átmeneti — csökkenése jellemzi.*

A mezőgazdaság pénzbevétele az 1937/38. gazdasági évben 6%-kal nagyobb volt, mint egy évvel korábban.

Az 1938/39. évben a bevétel emelkedése ennél előreláthatólag jóval nagyobb lesz. A gabonatermés a tavalyinál 30%-kal, az ötéves átlagtermés-eredményeknél pedig 20%-kal nagyobb.

Emellett *az is javitja a mezőgazdaság helyzetét, hogy az olajosmagvak hozama 36%-kal nagyobb az előző évinél és hogy a takarmány- és a zöldségtermés is kedvezőnek igérkezik.*

Ha az 1938/39. év folyamán az 1938 augusztus eleji árak maradnak érvényben,

a piacra kerülő gabona értéke 125 millió pengővel lesz nagyobb a tavalyinál.

A szarvasmarhavágásból származó pénzbevétel az uj gazdasági évben előreláthatólag körülbelül *15—20%-kal kisebb lesz,* mint az előzőben. A sertésállomány legalább 20%-kal nagyobb, mint tavaly s ezért — még ha a gazdák a hizlalás kedvezőtlen rentabilitása miatt az állomány csökkentésére is fognak törekedni, vagyis, ha nem teljesen kihizlalt állatot is hoznak piacra — *a sertéstartásból származó bevételük előreláthatólag nagyobb lesz, mint az előző gazdasági évben, mert*

az esetleges árhanyatlást a kinált mennyiség emelkedése pótolhatja.

Számitásunk szerint a szarvasmarhahizlalásból származó pénzbevétel várható hanyatlását a sertéstartás növekvő eredményei előreláthatólag ellensulyozni fogják. *A mezőgazdaság valamennyi bevételi forrását átvizsgálva, arra az eredményre jutunk, hogy*

a mezőgazdaság pénzbevétele az 1938/39. gazdasági évben előreláthatólag kereken 120 millió pengővel, 12%-kal nagyobb lesz, mint az elmult gazdasági évben.

A több esztendőn át tartó *ipari* konjunkturafellendülés 1937 őszén megtorpant és lassu konjunkturavisszahanyatlásnak adott helyet. Az ipari termelés hanyatlása 1938 első negyedében 2%-kal, a második negyedévben azonban 11%-kal volt kisebb, mint az előző év megfelelő időszakában.

Enyhitsék a vetőmagkölcsönök visszafizetési feltételeit

Amikor a klimatikus viszonyaink közepette gyakran előforduló elemi károk egyes vidékek termését elpusztitják, *a földmivelésügyi kormány vetőmagsegéllyel igyekszik a termelés folytonosságát biztositani,* amely segélyeket, illetve kölcsönöket a legközelebbi aratásból kell visszafizetni és *a vetőmagkölcsönök visszafizetésére az érdekelt gazdák haladékot csak akkor kapnak, ha a pénzügyigazgatóság hivatalos megállapitása alapján két-harmad elemi kárt szenvedtek.*

Ez a körülmény arra késztette a *Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamarát,* hogy a földmivelésügyi minisztertől *ezen fennálló rendelkezések megváltoztatását kérje, mert*

nemcsak akkor nem tudja a gazda az igénybevett vetőmagkölcsönt visszafizetni, amikor kétharmad elemikárt szenved, de akkor sem, amikor az a termése, amelyből kötelezettségét teljesitenie kell, a közepesen alul van.

Rámutatott előterjesztésében a Kamara arra, hogy *a jelenlegi állapot fenntartása mellett az egyes vidékeken gyakran ismétlődő elemi károk következtében a gazdák ugy oldották meg a vetőmagtartozás kiegyenlitését, hogy*

abban a gazdasági évben szemmelláthatólag kevesebb vetőmagot vetettek holdanként, ami további hátrányos következményeket vont maga után

Szükségesnek tartja a Kamara, hogy

olyan rendelkezés hozassék, mely szerint a vetőmagot igénybe vevő gadák csak akkor legyenek kötelesek visszafizetni a következő aratás terméséből tartozásukat, ha abban az év ben elemi kár nem volt és termésük az átlagosnak megfelel,

ellenkező esetben, ha termésük a közepes termést nem érte el, csupán vetőmagtartozásuk 50%-ának visszafizetésére legyenek kötelezhetők.

A gazda károsodik, ha nem veszi figyelembe a tudomány és gyakorlati kisérletezés eredményét

Szántóföldi területeink mintegy 40 százalékát vetjük be őszi kalászosokkal. Indokolt tehát, hogy a két legfontosabb őszi kalászosunknak, *az őszi buza és őszi rozsnak sikeres termesztése érdekében mindent megtegyünk.*

Buzatermelésünk kat. holdankinti átlaga az utóbbi években némi emelkedést mutatott, azonban a közép- és nagybirtokok buzatermésátlaga a legutóbbi statisztikai kimutatások alapján 1—2 métermázsával nagyobb a kisbirtokok buzatermésátlagánál.

Tudvalévő, hogy az ország buzavetés-területének majdnem fele tengeri után kerül vetésre, a rozsot legtöbb esetben burgonya, vagy önmaga után vetik. Nem egy gyakorlati gazda figyelhette meg azt, hogy már őszszel milyen szinkülönbséget mutat a borsó után és a kukorica után vetett buza. Az előbbi élénk, sőt kissé haragos-zöld szokott lenni, utóbbi halványsárga, ami a nitrogénhiánynak biztos jele. Ugyanis a tengeri és burgonya, továbbá a répa rossz elővetemény a buzának, miután sok gyökér- és tarlómaradványt hagynak hátra, amelyek csak lassan és nehezen korhadnak és ezen korhadási folyamat alatt sok nitrogénre van szükségük, úgy hogy *a kukorica után a talaj legtöbb esetben annyira nitrogénéhes, hogy emiatt az egymagába adott szuperfoszfát nem tud érvényesülni és ezért a buza fejlődése lassu és gyenge.* Ezen kérdés tanulmányozására több év óta az ország különböző részein folynak kisérletek és egyöntetüen megállapitást nyert, hogy

bármilyen őszi kalászost vetünk rossz elővetemény — tengeri, burgonya, répa, cirok, napraforgó, muhar, szudánifü, köles — után, a nitrogéntrágyázásról különösképpen gondoskodni kell,

mert csak igy biztositathatunk magunknak 2—3 métermázsával nagyobb és jobb termést.

A legujabb vetésjelentés szerint károkat okoz a sok eső

A földmivelésügyi minisztérium szeptember 17-én közzétett vetésjelentése szerint *az elmult három hét tulnyomó részében az évszakhoz képest hüvös és csős időjárás uralkodott.* A 21 nap közül *csak 5 száraz nap volt.* A gabonanemüek cséplése egyes nagyobb gazdaságokban még folyamatban van, mert

a cséplések befejezését a gyakori esők hátráltatták.

A takarmánynemüek behordása, korai tengerik törése, burgonya szedése és betakaritása folyamatban van.

A korai érésü tengerit helyenkint már törik,

a késői tengeri a sok esőzés és hüvös időjárás miatt nagyon lassan érik, sok vidéken pedig egészen zöld.

A csövek általában nagyok, de a második eső a legtöbb vidéken ezidőszerint még egészen fejletlen,

A beéréshez tartós meleg, napos időre volna szükség, mert ellenkező esetben be nem érés következtében a terméshozam várakozáson alul maradhat.

Különösen áll ez a Dunántulra és az északi megyékre. Tengeriből ezidőszerint *jó termés,*

összesen mintegy 26,790.000 q várható.

A folyó évi várható tengeritermés ezidőszerint mintegy 1,798.000 q-val kevesebbnek igérkezik a tavalyinál.

A burgonya korai fajtáinak szedését az állandóan esős időjárás igen hátráltatta. A tövek alatt általában sok a gumó, egyes vidékeken azonban sok közöttük az apró. A későiek szedését helyenkint szintén megkezdték. *Egyes vidékeken*

a sok eső következtében csirázik és fiasodik, sőt helyenként rothad is. A további fejlődésre és a szedésre száraz, meleg időjárásra lenne szükség.

Burgonyából ezidőszerint

24,845.000 mázsányi jó termés várható.

A folyó évi burgonyatermés mintegy 749.000 q-val kevesebbnek igérkezik az előző évinél.

A *cukorrépa* az esőzésekre sokat javult és levélzete is felfrissült. A gumók szép nagyok és egészségesek. További gyarapodásához és szedéséhez *száraz, meleg időre volna szükség.* Cukorrépából ezidőszerint jó, 9,971.000 q termés várható. Ez mintegy 154.000 q-val kevesebb a tavalyinál.

A *takarmányrépa* az esőzésekre sokat javult. Az őszi repce (uj vetés) vetését a legtöbb vidéken befejezték.

A *kerti vetemények* a legnagyobbrészt betakarittatták és piacra kerültek. A még kintlévő késői növények szép üdék és erőteljes fejlődésben vannak. Beérésükhöz *meleg, száraz időt kivánnak.*

A *lóhere* második kaszálása jó termést adott, harmadik kaszálása sok helyen renden ázott, ami a minőséget erősen rontotta.

A *gyümölcsfák* közül a szilva, alma és körte szedése és piacra szállitása folyamatban van. A késői fajták pedig érésben vannak. *A termés*

csak egyes vármegyékben lesz jó és közepes, a legtöbb vármegyében csak igen gyenge termés lesz.

Dióból szintén csak igen gyenge termés várható.

A szőlők állapotára az utóbbi hetek időjárása kedvezőtlen volt. A sok csapadék a bogyók rothadását eredményezte és a beérést késleltette.

A szőlőmunkákat általában befejezték. *Több helyen a szüretet megkezdték.*

SZÖVETKEZETI IGAZSÁGOK

A szövetkezet közgyülésein okvetlenül vegyél részt, hogy megismerd a szövetkezet ügyeit és helyzetét. A szövetkezetben minden tagnak egyenlő jogai és kötelezettségei vannak.

Ne hallgass a vádaskodókra, a szövetkezet ellenségeire, győződj meg magad az igazságról. Légy öntudatos ,meggyőződéses szövetkező, mert csak igy válhatsz a társadalom hasznára!

Ujabb rendelet készül a paprika csomagolásról

A kereskedelemügyi minisztérium ujabb rendeletet ad ki a paprika csomagolása ügyében. A tervezet szerint *a jövőben már negyedkilón felül sem lehet nyitottan paprikát árusitani.* A minisztérium a rendelet tervezetét megküldi az érdekelteknek.

KIS VASÁRNAP

Paprika Jancsi mint mülovar

Történik a Kecskebuka cirkuszban.

Babák: Paprika Jancsi, Cilinder Bandi, Lisztes Miska, A ló, Pojáca, Két cirkuszszolga.

A páholyok, az ülőhelyek, az állóhely tele közönséggel. A három cimbora csoszogva, topogva, bukdácsolva jön ki a porondra. A közönség sürün nevet és tapsol.

Cilinder Bandi *(nagyot botlik s cilindert emel a közönség előtt):* Á! Jó estét! Jo estét! Van szerecsen! Van szerecsen!

Lisztes Miska *(jön, bukfencet vetve):* Hoho! Hoho! Van szerecsen! Szamár! Nem van szerecsen, hanem van szerencsém!

Cilinder Bandi: Á! naccerü! Most már tudom! Nincs szerecsen, hanem van szerecsen!

Lisztes Miska: Mondom, hogy nem szerecsen, hanem szerencsém!

Cilinder Bandi: Hát hisz azt mondom! Van szerecsen! Nahát: Azért kell ugy kiabálni? Maga lisztes majom!

Lisztes Miska: Mit te mondasz? Mit te mondasz? Lisztes majom? Én? Lisztes majom?

Cilinder Bandi: Igen! Te meg vagy lenni lisztes majom! Érteni?

Lisztes Miska *(pofonüti Bandit, hogy a cilindere földrecsik s Bandi belé ül):* Hát ezt érteni? Mi? Ezt a pofont érteni? Maga gigerl!

Cilinder Bandi *(felugrik):* Te engem pofon ütni? Te nekem merni mondani gigerli? Hát most mondani még, ha merni! *(Pofonüti Miskát, hogy az kettőt bukfencezik.)*

Paprika Jancsi *(jön, ugrálva):* Mi az? Pofozkodni? Itt a közönség előtt? Nem szégyellitek magatokat? *(Pofon veri őket, csak ugy bukfencesnek.)*

Cilinder Bandi: Te minket pofon ütni? *(Pofon üti.)*

Lisztes Miska: Azt hiszed, mi nem visszaadni? *(Pofon üti.)*

Miska: *(Bukfencezik a pofonok után. Földre esik s a bevágtató ló majd eltapossa.)*

Ló: *Nyehehe! (Beugrik s körbe vágtat.)*

Jancsi: Nem eltaposni! Nem megenni! *(Ijedten elugrik a ló elől.)*

Miska: *(Rémülten fut a ló előtt.)* Nem utánam szaladni! Nem megenni!

Bandi *(rémülten fut a ló előtt):* Nem engem utolérni! Nem kergetni.

Mind a hárman: *(A körben futó dobogóra ugranak a ló elől.)*

A ló: Nyihaha! *(Megáll a körönd közepén.)*

Bandi: Én soha ilyen mérges vadállat még nem látni!

Miska: Azt hittem, mindjárt engem megenni!

Jancsi: Már azt gondoltam, soha engem szerető anyám többet meg nem viszontlátni!

Bandi: Biztosan megvan lenni egy oroszlán!

Jancsi: Én tigrisnek gondolni!

Miska: Én hétfejű sárkánynak!

Bandi: Höhö! Na te jól megijedni. Hétfejű sárkány! Mikor csak egy feje van lenni!

Mska: Te tán nem megijedni? Meg van lenni ez egy oroszlán, mi?

Jancsi: Höhö, tigris, oszt mégis oroszlánnak mondani! Höhö!

Miska: Ez tigris? Ez? Megvan lenni egy tigris?

Ló: Nyihaha! Nyehehe!

Jancsi: Hát nem hallod, hogy bömbölni?

Miska: Ez bömbölni? Mikor ez nyeriteni!

Bandi: Höhö! Nyeriteni? Mikor ez megvan lenni egy ló.

Miska: *(Örömmel.)* Persze, hogy ló meg lenni! Hogy ezt mindjárt ki nem találni!

Jancsi: Mondtam ugy-e, hogy ez a tigris megvan lenni egy ló! *(Lassan közelébe megy.)* Ez megvan lenni egy vad ló.

(Folytatjuk.)

Fejtörő:

füzet F füzet

(Megfejtése: „Tika-fitka.")

Magyar konyha

Velőleves. A borjuvelőt sósvizben megfőzzük s ha megfőtt, áttörjük szitán. Kevés piros rántást készitünk, beleteszünk egy kis petrezselyemzöldjét, feleresztjük huslével s beletesszük a velőt; azután egy tojásból reszelt tésztát csinálunk s ha a leves forr, belefőzzük.

Burgonya paradicsommal. A főtt burgonyát meghámozzuk és szeletekre vágjuk. A paradicsomot széttördelve, egy fej vöröshagymával és vizzel tüzre tesszük, főni hagyjuk és ha már sürü, szitán átdörjük. Vékony rántást készitünk, a paradicsommal feleresztjük, beleteszünk egy kis cukrot, sót, a burgonyát hagyjuk jól felforrni és sertésszelettel adjuk fel.

Huszárcsók. Tizenkét deka vajat 8 deka cukorral és egy tojás sárgájával habosra keverünk, azután 18 deka liszttel elkeverjük. Jól lisztezett gyuródeszkán kisujjnyi vastagra kinyujtjuk, tojással bekenjük, majd tisztitott, darált mandulával vagy dióval megszórjuk. Fánkszaggatóval kiszurva, tepsire rakjuk a tésztát, mindegyik közepét ujjunkkal benyomjuk s a mélyedésbe kevés baracki-zt teszünk. Közepes tüznél sütjük meg.

A FALUSI OTTHON

Szilvalekvár, szilvasajt, szilvalikőr

A jól megérett szilvát megfelelő lábasba téve, felforrt vizzel leöntjük és lefedve hagyjuk néhány percig. Akkor a vizet leszürjük, a szilva héját lehuzzuk, kimagozzuk és áttörjük. Egy kiló áttört gyümölcshöz veszünk 50 dekagramm cukrot és állandó keverés közben, élénk tüzön hirtelen besüritjük. Ha már sürüsödik, az izből egy keveset porcellántányérra csepegtetünk s ha mindjárt megbörösödik, akkor kész a lekvár. Melegitett üvegekbe töltjük, másnap lekötözzük és hüvös helyen elraktározzuk. Miután a szilva igen sok cukrot tartalmaz, *a szilvalekvárt lehet teljesen cukor nélkül, vagy kilogrammonként csak 10—20 dekagramm cukorral is készíteni.*

A szilvalekvár készitésének másik módja, hogy az érett szilvát kimagozzuk, felibe törve megfelelő edénybe tesszük viz és cukor nélkül. Élénk tüzön gyakori keverés mellett főzzük addig, mig egészen sürü pép lesz, aztán belekeverünk kevés fahéjat és törött szegfüszeget (5 kg szilvához fél kávéskanállal). Akkor még egyszer jól átfőzzük egy-két percig, majd beföttes üvegekbe öntjük, hólyagpapirral lekötözzük, 20 percig gőzöljük és ha teljesen kihült, száraz helyen elrakjuk. Használatkor ebbe a lekvárba belekeverünk kevés citromlevet, kevés rumot és tetszés szerint porcukrot.

Szilvasajthoz ugyancsak jól beérett szilvát használunk, amelyet kő- vagy zománcedényben folytonos keverés mellett addig főzünk, mig besürüsödik. Akkor két liter süritett szilvába keverünk 20 deka kristálycukrot, 15 deka gorombára vágott diót és ujból tovább főzzük állandó keverés mellett, amilyen sürüre csak lehet. Besürités után olajjal kikent formába öntjük, másnap kiöntjük és zsirpapirba csomagolva, hüvös kamrába teszszük. Lehet olajozott zsirpapirra két ujjnyi vastagon rákenni, a tetejét szintén olajozott papirral leboritani és másnap becsomagolva eltenni.

Szilvalikőr előállitása céljából másfél kg gyümölcsöt magvastól összezuzunk, ráöntünk egy liter finom szeszt és fél liter vizet, majd nyolc napi állás után, mely alatt többször felkavartuk, a folyadékot leszürjük. Másfél kg cukrot 7½ deciliter vizzel szörppé főzünk, hozzáadunk ½ liter finom szeszt és 1 liter szilvóriumot, beleadjuk a szeszben áztatott zuzott gyümölcs kivonatát, majd vizzel 5 literre egészitjük ki a mennyiséget.

Kánya Terézia

Aranyszabályok

Ha a testi fenyitéket elfogadjuk nevelési eszköz gyanánt, ismerjük meg feltételeit is. Mindaddig, mig a gyermekben belátás nincs, amig erkölcsi érzéke fejletlen, addig az érzéki ösztöne révén elkövetett hibáit máskép, mint testi fenyitékkel büntetni nem lehet. Szóval a büntetés kezdetben arra való, hogy a gyermek akaratosságát megtörjük és engedelmességre szoritsuk.

*

Boldogság csak ott lehet, ahol egymást megértik, egymásban bíznak. Boldogitani csak azt tudjuk, akit megérteni tudunk.

Gazdatudnivalók

A KELTETŐ TOJÁSOK MEGVÁLASZTÁSA

Erőteljes csirkék csak a kétéves tyukok tojásaiból kelnek; jércék apró tojásai keltetésre nem valók. A tojások 55—60 gramm sulyuak legyenek. Alakjuk legyen normális: a rövid és gömbölyü, valamint a hosszu és keskeny tojásokban az embrió nem tud jól elhelyezkedni és fejlődni. A vastag- és szemölcsöshéju (szitás) példányokat se használjuk keltetésre, mert az ilyen vastag héjat a kelő csirke nem tudja áttörni. Nem való keltetésre a 12—14 napnál idősebb tojás sem; ezt a léghólyag nagyságából állapitjuk meg, mely a tojás vastagabb végén képződik a nedvesség elpárolgása folytán. Ha e léghólyag 20 filléresnél nagyobb, akkor már a tojás 2 hétnél idősebb.

A keltetésre gyüjtött tojásokat tartsuk jól szellőztethető, félsötét és nem nagyon száraz helyen, igy kamrában vagy földes szobában. Helyezzük őket lécekre, még pedig hosszoldalukra fektetve és nem csucsukra állitva. Itt naponta hossztengelyük körül forgassuk meg őket. Ezáltal elérjük azt, hogy a tojás sárgáját helyzetében tartó jégzsinór nem lazul meg.

TARTSUK TISZTÁN A FEJŐSTEHENET!

A fejőstehén tisztántartása elengedhetetlen feltétele az egészséges és hosszabb időre romlás nélkül eltartható, vaj- és sajttermelésre alkalmas tejnek. A szennyező anyagoknak és csiráknak legnagyobb része ugyanis a tehén kültakarójáról hullik a tejbe. Természetesen legtöbb az olyan tehénről, mely bélsárral szennyezett s melyről a korpát, a levált szőröket, stb. kellő időben el nem távolitják. Egy gramm por a tehén farán legjobb a szőrzetet lenyirni, mert igy könnyebb tisztán tartani. A farokbojt naponta mosandó. Kétszeres suly helyezendő a tehenek tisztántartására, ha a tehenek hashajtó takarmányt (fehérmustár, fagyott répa és burgonya, tarlórépa, földes répakorona, stb.) fogyasztanak. Az alomszalma ne legyen rothadt vagy penészes!

A LEVELES CUKORRÉPAFEJ, MINT TAKARMÁNY

A leveles cukorrépafej (répakorona) igen értékes takarmány. Káros hatást (hasmenés) csak akkor vált ki az állatokon, ha erősen földes, sáros. Ezért fontos, hogy a répakoronát lehetőleg tisztán vigyük haza, azaz rázzuk le róla a földet. Még jobban biztositjuk, hogy állataink hasmenést ne kapjanak, ha minden szarvasmarhának naponta 10 dekát adunk az abrakkal keverve. Faszenet házilag is állithatunk elő kukoricacsutkából.

A friss répakorona etethető kifejlődött szarvasmarhával 50—60 kg. napi adagban. Etethető azonban juhval is. A sertés rendszerint ugy jut hozzá, hogy a kiszedett répaföldön legeltetjük, mikor is az elhullott répakoronákat jó étvággyal fogyasztja és a földben maradt gyökérvégeket is kiturja.

Azt a mennyiséget, amelyet frissen nem tudunk feletetni, azt legjobb besavanyitani. A besavanyitott répakoronát etetik ökrökkel 30—40 kg-os, fejős tehenekkel 20—30 kg-os, kocákkal 6 kg-os napi adagokban.

A besavanyitás következtében azonban a tápanyagoknak egy része veszendőbe megy, miért is gazdaságosabb a leveles répafejet frissen, illetve gyengén fonnyasztva etetni, mint besavanyitani és a besavanyitást csak a készletnek arra a részére szoritani, amelyet frissen nem sikerült feltakarmányozni.

GYÜMÖLCSFÁK ÜLTETÉSE AZ ÁRTERÜLETEKRE

Az árterek talaja rendszerint növényi tápanyagokban dus, mert hiszen a folyó árja a magasabb területekről évről-évre trágyával felérő iszappal önti el. Nedvességben se szükölködik s igy a dus növényi vegetáció feltételei nem hiányoznak. Kulturnövények szántóföldi termelésével e területeket természetesen mégse tudjuk kihasználni az árvizveszély miatt. A parlagon hagyott vagy legfeljebb füvet szolgáltató területek pedig valósággal kincsesbányává változtathatók át, ha ezeket gyümölcsfákkal beültetjük. Az árterületek nedves és páratelt levegőjében legjobban érzi magát a szilva.

Szilvások telepitése annál is inkább indokolt, mert e gyümölcsben nagy hiány mutatkozik. Külföldről hozunk be sok aszalt szilvát és szilvalekvárt. Pedig magunk is termelhetnénk ártereinken ugyanolyan minőségben és korlátlan mennyiségben értékesithetnénk ugy aszalvány készitésére, mint friss állapotban fogyasztásra, iz (lekvár) készitésre és — a kevésbé szép minőséget — szeszfőzésre.

Természetesen itt is fontos, hogy megfelelő fajtát termesszünk és ebből nagy mennyiséget. A szilvánál különösen figyelemreméltó, hogy csak az egyfajtáju tömeggyümölcs biztositja a jó értékesitési lehetőséget. Szakértőink tapasztalatai szerint leginkább ajánlható tömegtermelésre a besztercei szilva és a besztercei muskotályszilva.

A besztercei szilva szeptemberben érő, elsőrangu csemegegyümölcs. Gyümölcse középnagy, héja vastag, lehámozható, ibolyakék, erősen hamvas. Husa sötétsárga, magvától elváló, édes, füszeres illatu és zamatu. Nyersen fogyasztásra, befőzésre, aszalványnak, iznek, szesznek feldolgozva egyaránt különösen értékes. A besztercei muskotályszilva valamivel kisebb; héja kékesfekete szinü, boritva világoskék hamvval. Husa sötét narancssárga, nagyon édes és jól érezhető bazsalikumosan muskotályos illata. Ez is alkalmas mindenféle irányu feldolgozásra. Mindkét fajtának jótulajdonsága még az is, hogy fájukról még tuléretten se hullanak le.

E fajtákat mindig csak oltás (szemzés) által szaporitsuk, mert a magról kelt fák mindig kisebb termést adnak. Gyökérsarjakról se neveljünk uj fát, mert az ilyen a káros, a termőfa életerejét csökkentő gyökérsarj-hajtásokra lesz hajlamos.

Arany-ezüst beváltás
a legmagasabb napi áron:
Szigeti Nándor és Fia
ékszerésznél,
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9.

Szeptember

25 **VASÁRNAP**
Gellért, vt., Kleofás

26 HÉTFŐ
Cipr. és Juszt.

27 KEDD
Kozsuc és Damj., Adalb.

28 SZERDA
Vencel

29 CSÜTÖRTÖK
Mihály

30 PÉNTEK
Jeromos

Október

1 SZOMBAT
Remig, Malvin

A nappal tartama október 1-én 11 óra 43 perc, a hét folyamán 22 perccel fogy. **A hold fényváltozása:** Első negyed október 1-én.

—

A Duce...

Szeptember 18-án az egész világ figyelme Trieszt felé irányult, ahol a magyarság hatalmas barátja, *Mussolini*, tartott olyan beszédet a középeurópai eseményekkel kapcsolatban, amely az egész világnak szólt. A dolgok és helyzetek kristálytiszta lényegét feltáró szózat erős hatást váltott ki világszerte, de különösen a magyar közvéleményben keltett lelkes visszhangot a Duce határozott állásfoglalása a csehszlovák uralom alatt élő magyarok további sorsa mellett.

A Duce az európai lelkiismeretre hivatkozott és gyökeres megoldást követelt a magyarok és lengyelek számára is. Az elhibázott rendezések jóvátételét. A megbukott földrajzi és gazdasági egységek helyreállítását. A tüzfészek megszüntetését.

A Duce beszélt Triesztben. S a beszéd hallatára minden igaz magyar szív felujjongott.

Ezt mondtuk volna mi is. S ezt mondja, érzi és vallja az egész magyar nemzet, amely két évtizedes kálváriájának megszüntetését várja.

És reméli, hogy a hatalmas szózat, amely a népek igazságának örök himnusza, nem hiába hangzott el.

Európa lelkiismeretének fel kell ébrednie, hogy a nemzetek nyugodt boldogulását elősegitő békét biztositsa.

Szentesi gazdák a repülőalapért. A szentesi gazdák országos mozgalmat inditottak a nemzeti repülőalap támogatására. Elhatározták, hogy *a szentesi gazdasági érdekképviseletek minden tagja holdanként két kiló buzát adományoz a Horthy Miklós repülőalapra.* Szentes határában körülbelül 45.000 katasztrális hold földet müvelnek, amely után tehát *18.000 pengő juthatna a repülőalapra.*

Halálozás. Őszinte megilletődéssel vettük a hirt, hogy *Czimer* Dezsőné sz. Hanacsek Lujza 72 éves korában Szegeden váratlanul elhunyt. A magyar kultura terjesztése érdekében kifejtett áldásos és áldozatos munkában eltöltött élet volt az övé; 32 esztendeig volt állami óvónő, szolgálati ideje nagyrészét Aradon töltötte. Az összeomláskor, mint menekült, hosszu ideig volt vagonlakó; itt szerezte a szivbajt, amely most halálát okozta. Az elhunytban *Irsai* M. József édesanyját gyászolja.

Jó hangszeren játszani a legnagyobb élvezet. Elsőrangut igazán olcsón *Reményi* országos hirü hangszertelepén vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58—60. Kérjen díjmentes, 51. számu árjegyzéket.

Meg kell oldani a magyar kérdést is

Nagyszabásu frontharcos-ünnepség szinhelye volt szeptember 18-án Pestszenterzsébet, ahol *felavatták a város által a helybeli frontharcosok örök használatára átengedett székházat és felszentelték a frontharcos székház udvarán emelt országzászlót.* Az ünnepségen megjelent *Chikán* Béla dr. polgármesterrel a város egész vezetősége. A *Frontharcos Szövetség* képviseletében ott volt *Takách-Tolvay* József gróf országos elnök, *Kertész* Elemér országos ügyvezető alelnök és a szövetség országos vezetőségének több tagja.

Az ünnepségen *Takách-Tolvay* József gróf beszédet mondott, amelyben méltányos megbecsülést kért minden frontharcos részére, különösen ezekben a mostani veszterhes napokban, amikor az északi trianoni határ mögött fokozott mértékben folyik elszakitott véreink sanyargatása.

Jelenleg sokat hallunk a népek önrendelkezési jogáról.

Mi ezt a jogot csak olyképpen tudjuk értelmezni, hogy ezt kiterjesztik a csehszlovákiai rabságban élő összes nemzetek fiaira.

A csehszlovák kérdéssel kapcsolatban *meg kell nyiltan és őszintén állapitanunk, hogy a történelem eme idényállamában*

nemcsak szudétanémet kérdés van, hanem magyarkérdés is, amelynek megoldása nélkül a cseh kérdés nem intézhető el.

Beszédét azzal fejezte be, hogy a magyarság eme óhajtását a világ hatalmasaihoz még ma eljuttatják

A gyülés végül egyhanguan elhatározta, hogy Mussolinihez táviratot intéz a Triesztben elmondott beszédéért.

Ünnepi gyorsvonatok. Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy legalább 500 utas jelentkezése esetében *szeptember 25-én:* Budapestről, Nyiregyháza és Debrecenből, Hódmezővásárhely és Szegedről, Kecskemétről, Nagykőrösről, Szentes, Csongrád, Kiskunfélegyháza, Cegléd és Jászberényből *Egerbe;* Budapestről, Székesfehérvárról, Veszprémből és Sopronból *Szombathelyre* ünnepi gyorsvonatot indit.

Korfu szigetén keresik Erzsébet királyné eltünt gyöngysorát. Egy görög vállalat a legmodernebb kotró- és buváreszközök segélyével kutatást indit Korfu szigetén néhai Erzsébet magyar királyné óriási értékü eltünt gyöngysorának felkeresésére. A királyné a negyven tökéletes szépségü gyöngyből álló sort csak akkor viselte, ha Korfu-szigetén az Achillejonvillában lakott és külföldi utazásai idején a tengervizbe rejtette az ékszert, miután a sósviz állitólag használ a gyöngyöknek, azonban a kincs rejtekhelyét csak a királyné és gyóntató atyja ismerték. A gyöngysor felkutatását célzó összes erőfeszitések mindeddig eredménytelenek maradtak.

Magyarország arany- és ezüsttermelése. Érdekes ismertetést közöl az iparügyi és kereskedelmi minisztérium lapja, a *Közgazdasági Értesitő* a magyarországi arany-, ezüst- és rézbányászatról. Az 1937—1938. költségvetési évben a recski üzem 7060 vaggon nyersércet dolgozott fel és ebből az érceből 260 vagón dusitott rézszinport és 593 vagón pirutszinport termelt. A most lezárult költségvetési év alatt termelt kéféle szinporból a Metallochemia tétényi telepén a következő készterményeket állitja elő: *170 kilogramm szinaranyat, 1750 kiló szinezüstöt, 32 vagón rezet, 170 vagón elemi ként, összesen 1.8 millió pengő értékben.* Ebben az évben azonban már arzéntermelés is lesz.

Iskolaavatás Pusztamiskén. Lélekemelő ünnepség keretében adták át rendeltetésének szeptember 11-én az ujonnan épült *pusztamiskei* róm. kat. elemi népiskolát. Az ünnepély szentmisével kezdődött, amelyet vitéz *Nováky* Lajos plébános mutatott be, utána pedig szentbeszéd kiséretében megáldotta az uj iskolát. Megköszönte *Nirnsee* Pálnak, a kerület országgyülési képviselőjének, hogy pártfogásával hatezer pengős állami támogatást szerzett az iskola felépitéséhez. Mélységes háláját nyilvánitotta az ev. egyházközségnek, hogy az iskola épülése alatt helyet adott a katolikus gyermekeknek. A gyönyörü ünnepséget a leventék diszmenete és társasebéd, majd kitünő hangulatu, reggelig tartó táncmulatság fejezte be.

Félévre itélték a foktői rém apját. *Való* István foktői tömeggyilkos bünügyével kapcsolatos ügyekben most itélkezett a kalocsai törvényszék. Emlékezetes, hogy a tömeggyilkos a csendőrök üldözése elől menekülése közben a Dunába ölte magát. Apját, *Való* Lajost és anyját, ugyszintén *Gerebes* Tamás Ferenc halászt orgazdasággal vádolta az ügyészség. A kalocsai törvényszék, amely Foktón tárgyalta az ügyet, *Való* Lajost orgazdaságért hathónapi börtönre itélte, *Való* Lajosnét felmentette, *Gerebes* Ferenc Tamás ellen pedig az ügyész a tárgyaláson elejtette a vádat.

Az eszkimók rádiója. Az első eszkimó rádióállomást most állitják fel Kanadában a Mackenzie folyó torkolatánál, a 69. szélességi fok alatt. Az állomást szélhajtotta motor utján táplálják. A müsor lemezekből, időjárás-, jégállás- és hóállásjelentésből áll.

Megsemmisitenek hárommillió kilogramm dohányt Bulgáriában. Bulgária tudvalevőleg nagymennyiségü dohányt exportál. Ennek ellenére az országban mintegy hárommillió kilogramm dohánykészlet maradt, amelynek eladása árdömpingre vezetne. A bolgár kormány ennek következtében elhatározta, hogy *ezt a nagy dohánymennyiséget hivatalból megsemmisiti.*

Tettenért aranycsempész. A nagykanizsai vasuti állomáson a budapesti valutadetektivek a Trieszt felé haladó gyorsvonat utasainak utlevélvizsgálatakor figyelmesek lettek egy román utlevéllel utazó férfire. Megmotozták és *százezer pengő értékben aranyrudat, Napoleon-aranyakat és értékpapirt találtak nála.* A valutadetektivek őrizetbe vették a román kereskedőt és Budapestre szállitották. Nevét a nyomozás érdekében nem közölték.

Egy ablaktisztitó szerencséje. Tom *Hocker* ablaktisztitó a melbournei (Ausztrália) Swanston-utcában levő Szent Tamás felhőkarcoló kilencedik emeletéről a személyfelvonó aknába zuhant. Estében elkapott a hatodik emeleten egy lelógó drótot, amelybe addig kapaszkodott, mig a tüzoltók ki nem szabaditották kellemetlen helyzetéből. Az előhivott mentők mindössze tenyerén állapitottak meg jelentéktelen horzsolást.

A kilencedik olajkutat furják Lispén. Lispén megkezdték két uj olajkut, a nyolcadik és a kilencedik számu kutak furását. A hatodik és hetedik számu kutnál 1100 méter mélységben járnak a furók. Ezeknél minden órában várják az olaj kitörését, mert a furók már olajos homokrétegben járnak.

Öngyilkosság mulatozás után. *Mersics* Imre 26 éves sorokmajori földbirtokos az egyik szombathelyi kávéházban mulatott. A hajnali órákban revolverrel kétszer a mennyezetbe lőtt, majd mellbelőtte magát. Eszméletlen állapotban szállitották kórházba, ahol élet-halál között lebeg. Tettének okát nem tudják.

Ellopták a világ legnagyobb kelkáposztáját. A világ legnagyobb kelkáposztáját Arthur *Oates* graizeloundi (Anglia, Lincoln megye) kisgazda termelte. *Az óriási kel kerülete hat méter 37½ centiméter, külső leveleinek átmérője két méter volt és száz személy jóllakhatott volna belőle.* Mielőtt azonban megfőzésre került volna sor, ismeretlen „rekordhajhász" az éjszaka leple alatt ellopta.

Ösztöndij zsellérgyermekek tanittatására

A tiszáninneni református egyházkerület hivatalos lapjában olvashatjuk az alábbi hiradást:

— Egy magát megnevezni nem akaró öregdiák nagyösszegü *alapitványt létesitett az ősrégi kollegiumban azzal a meghagyással, hogy annak felhasználásával*

egy teljesen vagyontalan zsellér vagy napszámos-család arra érdemes, tehetséges gyermekét tanittassa ki a gimnázium,

aki egyébként szüleinek szegénysége miatt semmiképpen sem részesülhetne középiskolai oktatásban.

Az alapitólevél kimondja, hogy az ösztöndijra minden alkalommal az egyházkerület lelkészeivel karöltve *Szeretetfalva* község tagjai ajánlhatnak gyermekeket a saját falujokból.

A legérdekesebb a dologban, hogy *Szeretetfalva nevü község nincs is a térképen.* Ilyen nevü jelképes községet a sárospataki református kollégiumon minden esztendő karácsonya előtti hetekben rendezett ingyenes népfőiskolai tanfolyam hellgatói alakitanak maguk között. A felvidéki falvak legderekasabb gazdái és legényei. Vannak biráik, hiteseik és kisbirójuk is. Az internátusban laknak, a diákokkal együtt étkeznek és neves előadóktól hallgatják a falu problémáit és szociális kérdéseit.

Egyik előadójuk az alapitvány létesitője is.

Szeretetfalva jelöltjei ebben az évben kerültek először tehetségvizsgára. *Bárány* Sándor, egy taktaszadai zsellérember fia bizonyult a legkiválóbbnak. Mindjárt ott is maradt mint a kollégium igéretes diákja.

Nem kellene-e vajjon ezt

a Szeretetfalva cimü jelképes községet minél több helyen megalapitani a magyar őserő fokozására és ősthetség felfrissitésére?

S nem utolsó sorban azért is, hogy *a társadalmi rétegek természetes elhelyeződéséhez és szükséges kialakulásához mindazt elérhessük, amit az uj idők követelményei elodázni ugysem engednek.*

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése szeptember hó 30-án lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési dijat sziveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Egész évre	4 P

A VASÁRNAP kiadóhivatala. Budapest, V., Báthory-utca 24.

Szabályozzák a növényvédelmi szerek forgalmát

A földmivelésügyi minisztérium rendelettervezetet készitett a növényvédelmi szerek forgalmának szabályozásáról, amely megkülönbözteti a közönséges növényvédelmi szert a különlegestől.

A kiadott jegyzékben felsorolt anyagokat csakis az ott feltüntetett, a megállapitott növényvédelmi célra és minőségben szabad forgalomba hozni. Olyan szereket, melyek sem a közönséges, sem a különleges növényvédelmi szerek jegyzékében nincsenek felsorolva, sem háziszernek nem minősithetők, csak zárt csomagolásban a burkolaton „növényvédelmi célra nem használható" megjelöléssel szabad forgalomba hozni.

ADÁS-VÉTEL

Óriás gyümölcsü eperpalánta 100 darabonként P 1.60, 200 darabonként P 3.—. Csomagolás ingyen. Rendelhető: *Vajda* **Sándor, Vértesacsa.**

Rövid történet

A VIZIEMBER

Irta: NYÁRY ANDOR

Az uszály éppen a falu alatt süllyedt el. Nagy dolog volt ez annak idején a faluban. Egy hónapig egyébről sem beszéltek az emberek, mint a süllyedt uszályról. Pedig a java csak ezután következett.

A dolog úgy történt, hogy egy forró nyári napon idegen emberek jöttek a faluba és azt mondták, hogy az elsüllyedt hajót felveszik a Duna fenekéről. Az öreg Keserü Sándor akkor jött haza a présházból, a technika fejlődését nem sokra becsülte, a beszédre hát hamis lenézéssel mosolygott:

— Bolond beszéd az! Az az uszály van pár száz mázsa is. Azt ugyan nem veszik fel azok a cinegeformáju emberek, ha emberek!

A cinegeformáju emberek azonban másként gondolkoztak és hozzáfogtak a munkához. Az elsüllyedt hajó fölé hatalmas emelvényt állítottak, aztán a buvárok felvették az üvegszemü buvárruhát és ólmos cipőjükkel esetlenül leereszkedtek a mélységbe. Ugyanakkor az ácsok sürögtek-forogtak, a láncok csattogtak, az emelőgépek kerekei forogtak s egyszerre csak az uszály teteje előviggyant a vizből.

Keserü Sándor erre már nem kisinyelte le a cinegeformáju embereket, inkább ugy nézett rájuk, mint a Garabonciás diákokra, akik még a viharnak is parancsolnak. A munkájuk nem ment a fejébe sehogysem.

A legtöbbet azonban Jancsi, a falu hülyéje, ólálkodott a Dunaparton. A buvárok szörnyen tetszettek neki. Kerekre tágult szemmel nézte a bő gumiöltözetet, a levegődő csövet, amely a fejhez van srófolva s elhatározta, hogy ő maga is kitanulja a buvárságot és vizi ember lesz. Ez az elhatározása nagyon kapóra jött neki, mert hát Jancsi szerelmes volt és házasodni akart. Mivel azonban nem volt semmiféle mestersége, igy a leányok nemigen álltak vele szóba, Jancsi hát alkalmat keresett, hogy valami pályát válasszon magának. A buvárság sohase jöhetett volna jobbkor. Visszavonhatatlanul elhatározta, hogy buvár lesz.

Nem szólt senkinek. Hazament. A padlásról lehozott három zsákot, elhuzódott velük a liceumsövény mellé, ott szétfejtette őket, majd ismét összevarrta, de ugy, hogy felül lyukat hagyott a fejének, két oldalt pedig a karjai számára s nagyon boldog volt, hogy — ime! — a buvárruha már készen is van!

Aztán nagy óvatosan a ház eresze alá állt, a tetőből kihuzott egy hosszu, vastag nádszálat. Ez lesz a levegődző cső. Mikor a buvárkészüléket ezenmód összeválogatta, lekanyarodott a falu alá, ahol a Duna vize öblöbe kerekedett.

Körülnézett s mikor nem látott senkit, a zsákot gyorsan magára vette, a nádszálat a szájába fogta s mikor előbb kitapasztalta, hogy lehet rajta levegőt venni, szépen leereszkedett az öblbe, lelült a viz fenekére és tanulta a mesterséget. Várt, tapasztalódott.

Keserü Sándor egész nap a borát töltögette s most a pincéből lassan ballagott hazafelé. Meglehetősen felöntött a garatra, a feje kóválygott, a lába is akaratoskodott. Amint ment, mendegélt a Dunaparton, eszébe jutottak a buvárok. Dörmögött, nem tetszettek neki a vizi emberek és kötyagos agyával ugy találta, hogy ezek a vizi emberek még bajt hoznak a községre, mert azok nem rendes emberek, hanem az ördöggel cimborálnak, mert az sehogyan sincs rendjén, hogy azt a nehéz uszályt olyan könnyen fel tudták venni a Duna fenekéről.

Mikor igy kiokoskodta magát, nótára gyujtott, hol dudolt, hol a füle mellett legyezte az áriát, hol megállt, hol megint elindult s közben lassan megérkezett az öblöhöz, ahol Jancsi tanulta a búvárságot.

Jancsi a viz alatt hallotta az öreg dobogását s mikor a dobogás már közvetlen mellette hallatszott, furcsa gondolata támadt. Azt gondolta kevert eszével, hogy most itt volna az alkalom, hogy megtudja, hogy van-e már vizi ember formája. Felemelkedett hát a viz alól, aztán rákiáltott a daloló, tántorgó Keserü Sándorra:

— Buu!

Keserü Sándor megállt, a hang felé kapta tekintetét s amint meglátta a zsákba szabott, vizes, kócos embert, a fele felett a nádszálat, minden bátorsága az inába szállt és felkiáltott:

— A viziember!

És futott, mintha csem bort se ivott volna, mintha az ördögök kergették volna.

Egyenesen a bíróhoz szaladt:

— Biró uram! — akadozott a futástől kitikkadva — az öblben viziember van.

A biró nevetett, ismerte már az öreget:

— Tán a hordóból jött elő? — kérdezte tréfásan, mert látta, hogy az öreg jó keréken áll.

— Nem a! — válaszolt az öreg öntudatosan. — A magam szemivel láttam. A szavát is hallottam. Azt mondta: Buu!

Aztán megmagyarázta a dolgot:

— Megmondtam én még akkor, hogy ezek a cinegeformaju emberek bajt hoznak a községre Ott van a! Már az öblben tanyáznak. Isten tudja, mit akarnak ott.

Ránézett a bíróra és megsürgette:

— Ha nem hisz a szavamnak, jöjjön és lássa meg maga!

A biró mosolygott, tréfás ember is volt, azt is látta, hogy az öreg magyar szeme most „igen megbizható", hát jól láthatta azt, amit látott. A fejébe nyomta a kalapot, aztán az öreg kiséretében elindult, hogy lássák hát azt a viziembert.

A bíróné ludat koppasztott az udvaron, mikor Sándor bácsi berontott az urához s amikor meghallotta, hogy az öreg miket beszél, ledobta kezéből a félig kész ludat, aztán átszaladt a szomszédba:

— Hallottak már ilyet! — ujságolta nagy ijedten. — Az öblben viziember van!

A hangos beszédre odament a tulsó szomszéd, aztán az alsó is s mikorra a biró ur az öreg kiséretében kilépett az utcára, már mindenik szomszéd tudott a vizemberről s nagy kiváncsisággal ők is elindultak a biró után viziembert látni.

Jancsi, — miután az öreget próbára tette és a próba nagyszerüen sikerült — ismét lehuzódott a viz alá. Megint várt, megint tanulta a mesterséget.

Az emberek az öblhöz értek.

Sándor bácsi hátul maradt. Ugy okoskodott, hogy a viziember őtet egyszer már megijesztette, hát most, ha ugy esik a sor, hát ijedjen meg tőle más, ne csak mindig ő maga.

A biró körülnézett:

— Hát hol van az a viziember? — kérdezte, mikor az öblben senkit sem látott.

Az öreg a vizre mutatott:

— Ott ül a vizbe!

Egyik legény követ vett a kezébe:

— Odadobok! — mondta hiresen.

— Ha ott van, majd a csobbanásra előjön.

— Hát dobj oda! — biztatták a többiek.

A legény a követ az öblbe dobta. A kő nagyot csobbant.

Az emberek szeme az öblre tapadt. Nem hitték el, amit Sándor bácsi mesélt, de valahogyan mégis furcsán érezték magukat.

A viz szine fodrozott, aztán csend lett, majd a csendben a vizből kiemelkedett egy csapzott, borzas, ijedt pofa.

Az emberek meglepődtek, de aztán nyomban hatalmas hahotára fakadtak:

— Hiszen ez a Jancsi!

A legközelebb álló legény megkérdezte tőle:

— Mit csinálsz itt az öblben?

Jancsi vigyorgott, hunyorgott, aztán a kérdésre önérzetes büszkeséggel felelte:

— Tanulom a buvárságot. Viziember leszek!

A biró hátranézett, az öreget kereste. De bizony Sándor bácsi akkorára már elodalgott, mert szörnyen röstelte magát, hogy Jancsit, a falu bolondját viziembernek nézte.

A mi költőink

De szeretném

De szeretném, ha szeretne
Engem az a lány,
Ha az ajkam az ajkára
Simulhatna már.

Ha az ajkam az ajkára
Reásimulna,
Az életem százezerszer
Szebben virulna.

JESZENSZKY PÁL GYÖRGY
(Kiskörös).

Kint a mezőn . . .

Kint a mezőn énekelve kapálnak,
Csókot ád a juhászlegény a lánynak.
Csikóbőrös kulacs lóg a nyakába,
Előtte a cifraszüre, subája:
Ha elfárad, lefeküdhet reája

Gulyaménes csendben legel a réten,
Nincsen gondom, hogy is volna
ennékem.
Felhuzom a rogyószáru csizmámat,
Kikefélem az ünneplő ruhámat:
S igaz szivvel ölelem a babámat.

TIHANYI ZSIGMOND
(Püspökladány).

A réti fü . . .

A réti fü, a réti fü,
Hullámzik mélyen, sötéten,
Ring-leng amott a domb mögött,
Mint régi bu a szív fölött,
A langy orgonáló szélben.

Patak szeli a gyep testét,
Hajló füzfák közt középen,
Partján szarkaláb, rozmaring,
Kivánesian s mélázva ring
S' mosolyog tükör-vizében.

Szerte ezer virág virit,
Piros, fehér és sárga, kék,
S fényhabokban messze ott fent
Kis pacsirta dicshimnuszt zeng:
Daltól hangos a tiszta lég.

CSOMAY GÁBOR
(Pestszentlőrinc)

IGAZGYÖNGYÖK

A magyar élet országutján tornyosuló akadályokat egy ember sohasem tudja elhordani. De minél többen fogunk össze a munkában, annál hamarább lesz szabad az ut a szebb jövő felé. Szövetkezzünk, magyar testvérek!

*

Az Ur Isten egyszer magához hivta az összes erényeket. Nagyban folyt a társalgás, miközben a házigazda észreveszi, hogy két egymás mellett ülő vendége nem beszélget egymással. Odamegy hozzájuk és kérdi: „Hát nem ismerik egymást?" Nem ismerték. Erre bemutatta őket: egyik a jótékonyság, a másik a háladatosság volt.

*

A vallás a nyomorban szenvedő embernek egyetlen vigasztalása, a szenvedésben mankója, a szerencsétlenségben reménycsillaga, a szerencsében fékezője és egyetlen fegyvere a halálfélelem ellen.

Találja ki!

Magyarországnak tudvalevően a területéből részesedett ugynevezett utódállamok közül Csehszlovákiával, Jugoszláviával, Németországgal (Ausztria) és Romániával van közös határa. A négy közül melyik állammal fennálló határunk a leghosszabb?

A levelezőlapra irt megfejtést a *Vasárnap* szerkesztőségének cimére (Budapest, V., Báthory-utca 24. sz.) kell küldeni *tiz napon belül.* Elkésve érkező megfejtést nem veszünk figyelembe. Jutalom:

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik *a rejtvényt helyesen fejtették meg, előfizetőtáborunk tagjai és előfizetési díj-hátralékuk nincs.*

A *Találja ki!* helyes megfejtését és eredményét a 42. számban tesszük közzé.

A 36. számban közölt *Találja ki!* helyes megfejtése:

Az idézett négy sort:

— S ah, szabadság nem virul
A holtak véréből;
Kinzó rabság könnye hull,
Árvánk hő szeméből! —

Kölcsey Ferenc irta a Himnusz-ban.

Kérdésünkre helyes választ küldött be *tizenhat* olvasónk. Könyvjutalmat küldöttünk:

Fehéri János, Mohács,
Kelemen Károly, Debrecen

előfizetőink cimére.

Egy kis mosoly

Egy betörő a biróság elé kerül és a biró felszólítja, hogy mondja el, hogyan csinálta a betörést. A betörő igy szól:

— Tekintetes biróság, zárt tárgyalást kérek.

— Minek a zárt tárgyalás? — kérdi csodálkozva a biró.

— Mert nem akarom, hogy a *hallgatóság eltanulja a fogásaimat.*

*

A hires virágkereskedő felesége a hires női divatszalonban dolgoztat és meglehetősen bogaras. A minap is visszaküldött egy ruhát és utána ő maga is megjelent a szalonban.

— Na — mondta fitymálva — akkor a mi üzletünk már sokkal rendesebb, mint a maguké.

— Az lehet, — válaszolta a szalonosnő — valószinü, hogy *virágkoszorut még egy halott sem küldött vissza.*

*

A tanitó a hitel fogalmát akarja megmagyarázni a gyermekeknek. Felszólitja Mórickát és azt mondja neki:

— Jól figyelj ide, fiam. Tegyük fel, hogy neked csak ötszáz pengőd van és szeretnél átvenni egy üzletet, amely ötvenezer pengőbe kerül. Mire van akkor szükséged?

Móricka rövid habozás után felel:

— *Egy jó partira.*

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés
a törvényesen védett
Rákoshegyi baktériumölő
nélkül. Kapható és megrendelhető csak
IFJ. AULICZKY OTTÓ
Budapest, VII, Dohány-ucca 84, fsz. 2
Árak: Demijonnal ab Budapest
3 4 6 8 10 15 20
3·70 4·80 7·10 9·10 10·80 16·- 21·20
Tanulságos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

A hordóvám felfüggesztése

A 6290. M. E. számu kormányrendelet folyó hó 6-án kezlődő érvénnyel és folyó évi december 31-ig terjedő időre kimondja, hogy a vámtarifa 474. b) tételszáma alá tartozó, keményfából készült hordók és szüretelőkádak (szétszedett állapotban is), akár használt állapotban kerülnek behozatalra, vámmentesen kezelendők.

TANÁCSADÓ

Kérdés: *Kapható-e olyan könyv, mely a vaskeritések rajzát tartalmazza? (K. D., Mátraszele.)* — **Felelet:** Kapható: Bátossy Béla „Vasszerkezetek, kötőelemek, vaskötések, tömörfalu tartók" cimü könyv ára 3 P. Többiás: „Vasszerkezetek, kötések, tartók, rácsos szerkezetek, oszlopok" cimmel, ára 8 P.

Kérdés: *Ki kell-e vágni azokat a Noa és Elvira szőlőtőket, amelyeket néhányszáz négyszögölnyi területen, csak saját szükséglete fedezésére telepitett a földmivelő gazda? (B. J., Rinyaljak.)* — **Felelet:** A törvényes intézkedés bizony kiterjed a direkttermő fajtákra általában, tehát azon esetre is, ha a gazda csak kisebb területen és csak saját fogyasztására szüretel róluk.

Kérdés: 1. *Érdemes-e ott, ahol tavaszi árpa megterem, őszi árpát vetni?* 2. *Mennyi vetőmag szükséges kat. holdanként?* 3. *Mikor van a vetés ideje?* 4. *Milyen földet igényel és mennyi a hozama kat. holdanként? (H. M., Szany.)* — **Felelet:** 1. Hazai tapasztalatok szerint ott, hol sörárpát nem sikerül termelni, helyesebb a tavaszi helyett őszi árpát vetni, mert ez többet terem. Kivánatos azonban, nemesitett magyar őszi árpát vetni, mert ez nem fagy ki. 2. 70—90 kg soros vetés mellett. 3. Szeptember első felében. 4. Ugyanolyan talajt igényel, mint a tavaszi árpa. Termése kat. holdanként 8—14 métermázsa.

VÁSÁR és PIAC

GABONATŐZSDE

Készárupiac. *Buza* tiszavidéki 77 kg-os 20.15—20.30, 78 kg-os 20.35—20.50, 79 kg-os 20.55—20.70, 80 kg-os 20.65—20.80; felsőtiszavidéki 77 kg-os 20.05—20.30, 78 kg-os 20.25—20.50, 79 kg-os 20.45—20.70, 80 kg-os 20.55—20.80; dunatiszaközi 77 kg-os 20.05—20.20, 78 kg-os 20.25—20.50, 79 kg-os 20.45—20.65, 80 kg-os 20.55—20.75; fejérmegyei és a többi dunántuli 77 kg-os 20.10—20.30, 78 kg-os 20.30—20.50, 79 kg-os 20.50—20.70, 80 kg-os 20.60—20.80; *rozs* pestv. 15—15.10, egyéb 15.10—15.25; *sörárpa* Ia 18.50—19.25, sörárpa 18—18.50; *takarmányárpa* Ia 17.25—17.50, IIa 17—17.25; *zab* Ia 17.25—17.50, IIa 17.20; *tengeri* tiszántuli és egyéb állomásokról 19.50—19.60, ab Budapest közraktár 19—19.25; finom *buzakorpa* 13—13.25; *8-as buzaliszt* 15.10—15.35 pengő 100 kg-kint.

Határidőspiac. Rozs okt. 15.55—15.60, márc. 16.49—16.51, tengeri szept. 18. máj. 14.71—14.73 pengő 100 kg-ként.

Magpiac. *(A Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése.) Biborheremagban* volt némi üzlet e héten 75—78 pengős árakkal. *Lóheremagban* a kinálat nagyobb mértékben megindult. Ujtermésü *lucernamagban* az őszi vetésekre való kereslet lebonyolitást nyert és a prompt lucernamag ára ellanyhult. *Szöszösbükköny* továbbra is üzletlenlen és ennek következtében az árlemorzsolódás folytatódott. *Mák* lanyha. — *A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos jegyzései nyersárueért, 100 kg-kint ab Budapest:* Repce 24—24.50, ab feladóállomás: mák 140—143, Viktória borsó 17.50—19, Express 18—19.50, lencse, nagyszemü 36—45, középszemü 24—32, kisszemü 22—24, fehér szokványbab, dunai 29.75—30.25, dunántuli 29—29.50, fejsőmagyarországi 28—28.50, biborheremag 72.50—77.50, szöszösbükköny 36—37, csillagfürt fehér lapos 11.50—11.75 pengő.

Abraktakarmány. Árak métermázsánkint Budapesten: árpakorpa 14.70, borsóhéj 19.50, borsókonkoly 16, buzakorpa 13.50—13.75, buzatakarmányliszt 15.60—16.25, halliszt 45, kókuszdiókorpa 14.50, lenmagkorpa 15.50, melász 10, napraforgókorpa 14.75, száritott répaszelet 14, repcepogácsa 12, rozskorpa 13 13.25 P.

Takarmány. Árak métermázsánkint, pengőben: réti széna Ia 6.90—7.50, IIa 5.40—6.50, IIIa 4.50—5.20, muharszéna 5—8.20, lucernaszéna 6.80—11, lóhereszéna 6.80, alomszéna, rozs 3.40—4, zabszalma 4.50 P.

Vágómarha. Bika, magyar, IIa 54, tarka, Ia 70—73, kivételes 76, IIa 61—69, IIIa 55, ökör, magyar, IIa 63—64, tarka, Ia 67—72, IIa 50—66, IIIa 40—47, tehén, tarka, Ia 63—68, IIa 44—62, IIIa 39—42, bivaly, magyar 40, növendék 44—70, kivételes 72—73, kicsontozni való 25—38 fillér kilogrammonkint.

Tenyészmarhák és járomsökrök. Ia belföldi járomsökör (tarka) és beállitani való tinó 60—70, Ia belföldi járomsökör (fehér) 60—74, 1½ éves üsző 60—74, 1½ éves tinó 60—74, fiatal, friss, fejős tehén 70—80 fillér kg-kint.

Borju. Ia 97—105, IIa 86—96, IIIa 76—84 fillér kilogrammonkint.

Juh. Külföldnek megfelelő Ia fiatal ürü darabonkint 50 kg sulyban 40—50, Ia fiatal bárány, páronkint legalább 80 kg sulyban 46—52 fillér kg-kint, etetésitatás után gazdaságban mázsálva, 3 kg sulylevonással.

Lóvásár. Könnyebb kocsiló (hintós és fukker, stb.) 600—700, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 350—750, igás kocsiló (könnyü nyugati fajta) 300—640, alárendelt ló 85—300, vágó ló 50—250 P.

Sertés. Uradalmi zsirsertés páronkint 340 kg-on felül 115, 340 kg-on alul 109—114, szedettsertés Ia 107—110, IIa 103—106, IIIa 94—100, félsertés szalonnával Ia 147½—150, IIa 144—147, félsertéshus Ia 131—142, IIa 120—131 fillér kg-ként.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiac árai: Marhabőr, 40 kilónál nehezebb, magyar 90—95, tarka 105—110; a 40 kilónál könnyebb marhabőr 10 fillérrel olcsóbb. Tarka bikabőr 35 kg-ig marhabőrárban, 36—40 kg-ig 20, 41—50 kg-ig 20, 51—60 kg-ig 30, ezen felül 40% levonás. Borjubőr, hosszu lábbal 130—140, rövidlábas borjubőr 140—155, merinó juhbőr, zöldsulyban 60—70 fillér kg-kint. Mészáros lóbőr darabonkint 11—12 P, kisebb lóbőrért 10—20%-kal kevesebbet fizettek.

Zsir és szalonna: Szalonna, olvasztani való 144—168, szózott 160—220, füstölt 170—240, háj 156—180, tepertő 170—240, sertészsir helybeli 160—176 fillér kg-ként.

Vad és vadhus: Szarvascomb 220—240, gerinc 300—400, lapocka 100—120, többi része 30—50; őzgerinc 400—500, comb 240—260, többi része 30—100 fillér kg-ként. Nyul, bőrben 300—400, süldő 200—250, fácán 220—260, fogoly 80—140 fillér darabonként.

Halpiac. Harcsa, nagyság szerint 260—450; csuka 140—300; ponty 140—200; kárász 120—140; compó 120—140 fillér kg-ként. Rák darabonként 12—40 fillér.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 30, lefölözött tej 10, aludttej 80—100, tejszin 180—200, tejfel 100—120 fillér literenként. Centrifugált vaj 300—340, főzővaj 260—300, tehénturó, sovány 40—70, juhturó 160—240, kevertturó 120—180, juhsajt 180—220, trappista 200—260 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. *Élőbaromfi:* Tyuk 180—350, csirke, rántani való 90—150, sütni való 140—250, ruca 200—260 fillér darabonként. — *Leölt baromfi:* Tyuk 140—180, csirke, rántani való 180—280, sütni való 160—260, ruca hizott 140—200, lud hizott 130—200, libamáj, nagy 400—700, kicsi 300—500 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 9—11, apró 8—9 fillér darabonként.

Füszer és egyéb. Paprika, édes nemes 460—520, félédes 380—500, rózsa 320—400, mák, kék 170—200, pergetett méz 160—220, köménymag 240—320, háziszappan, szin 96—128, közönséges 56—96 fillér kg-ként.

Zöldség. Sárgarépa 4—16 (csom.), petrezselyem 6—20 (csom.), zeller 4—16 (db-ja), kalarábé 2—8 (db-ja), karfiol 40—80, vöröshagyma, makói 12—14, közönséges 10—12, fokhagyma 16—40, cékla 10—20, fejeskáposzta 7—12, savanyitott káposzta 26—32, kelkáposzta 8—16, vöröskáposzta 14—24, fejessaláta 4—12 (db-ja), torma 60—160, burgonya, Gülbaba 10—12, nyárirózsa 10—12, Ella 8—10, tömör csiperkegomba 100—200, szegfügomba 80—120, éti vargánya 80—120, uborka, savanyitani való 36—60, nagy, salátának való 18—30, zöldpaprika, apró hegyes 14—28, nagy tölteni való 16—32, tök, főző 5—10, paradicsom 8—14, zöldbab 12—32, vajbab 12—32, zöldborsó hüvelyes 36—80, sóska 20—30, paraj tisztitott 24—40, feketeretek 10—24 fillér kg-ként, zöldtengeri darabonként 5—10 fillér.

Gyümölcs. Alma (nemes) 40—120, körte (nemes) 40—120, szilva, magbaváló 30—48, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 120—300, őszibarack 30—140, görögdinnye faj 6—12, sárgadinnye faj 14—48, közönséges szőlő 24—40, dió, keményhéju 90—140, dióbél 400—500, héjazott mandula 480—660 fillér kg-kén.

Borpiac. Az Alföldön több helyen megkezdik a szüretet, de legtöbbnyire csak a koránérő fajtákat szedik. A rothadás ugyanis a későbbi fajtákat általában nem támadta meg olyan mértékben, hogy a szedést megokolttá tenné. A mustárak termelőhelyenkint és esetenkint változnak. Mustfokonkint 1 és 1.3 fillér között, kevés kivétellel literenkint 20 fillérért vásárolják. A boráraknál a tömegtermelő vidékeken alig észrevehető lanyhulás tapasztalható, amennyiben az utóbbi hetekben 2.4 filléres áron is történtek eladások.

Szesz és szeszesitalok. A m. kir. szeszegyedárusságnál az összes szeszfélességekben e héten is igen élénk volt a kereslet, az egyedáruság által megállapitott változatlan árakon. A gyümölcspálinkapiacon egyes gyümölcspálinkafélékben áruhiány volt érezhető és az élénk kereslet folytán drágább árakon vásároltak. Törköly-pálinka 3.70—3.80, seprőpálinka 3.70—3.80, szilvórium 5.50—6.50, eperpálinka 4.80—5. barackpálinka (minőség szerint) 7—8, borpárlat 4.50 pengőig terjedő áron kel el. Az árak 10.000 literfokonkint III. táblázat szerint + 3% forgalmi adó értendők.

Idegen pénzek vételi és eladási ára 1938 szept. 22-én. *Száz pengőnél többe kerül száz darab:* Angol font 1630—1650; dollár 337.65—341.65; kanadai dollár 332—337; holland forint 182.80—184.80 pengő. — *Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab:* Cseh korona 9.50—12; lengyel zloty 60—61.40; szerb dinár 7.15—7.70; francia frank 8.95—9.35; román lei 8—8.45; bolgár leva 3—3.60; olasz lira 16.90—17.90; svájci frank 76.55—77.45 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapitott hivatalos felára is járulnak.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, IX. 25. *Állat- és kirakóvásár:* Békés. — **Hétfő, IX. 26.** *Állat- és kirakóvásár:* Dombóvár, Fertőszentmiklós, Hercegfalva, Jászkarajenő, Kálóz, Karcag, Kisköre, Kömlő, Pétervására, Püspökmadasd, Sajószentpéter, Szeghalom, Tolnanémedi. — *Kirakóvásár:* Dunavecse, Tiszadob. *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Nagyberki, Nova, Szigetvár. *Ló- és kirakóvásár:* Kecskemét, Nagyigmánd. — **Kedd, IX. 27.** *Állat- és kirakóvásár:* Demecser. — *Kirakóvásár:* Dunavecse. *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Mezőkomárom, Sásd. — **Szerda, IX. 28.** *Állat- és kirakóvásár:* Biharnagybajom, Eger, Kiskunfélegyháza, Porcsalma, Zirc (bizonytalan). *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Mezőkomárom. — *Marha-, sertés- és kirakóvásár:* Szentgotthárd. — **Csütörtök, IX. 29.** *Állat- és kirakóvásár:* Mása, Nagykálló, Püspökladány, Tiszalök, Zirc (bizonytalan). *Ló- és kirakóvásár:* Csepreg, Csorna, Türje, Vasvár. *Lóvásár:* Devecser. *Kirakóvásár:* Gyönk. *Marha-, sertés- és kirakóvásár:* Gyulakeszi. *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Kurád, Liget, Nemesdéd. — **Péntek, IX. 30.** *Állat- és kirakóvásár:* Földeák, Mezőberény, Véménd (bizonytalan). *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Kaposmérő. — **Szombat, X. 1.** *Állat- és kirakóvásár:* Földeák, Kocsola, Mezőberény. *Ló- és marhavásár:* Kisujszállás.

RÁDIÓ

Budapest I.

VASÁRNAP, IX. 25.

9: Magyar szertartásu görög katholikus istentisztelet. **9.45:** Hirek. **10:** Református istentisztelet. **11:** Róm. kath. istentisztelet. **12.20:** Pontos idő, időjárás és vizállás. **12.30:** Operaházi Zenekar. **13.05:** „Világhiradó". **14:** Hanglemezek. **15:** „Időszerü gazdasági tanácsadó". **15.45:** Közvetités a sokgyermekes magyar anyák gödöllői országos Szent István fiuotthona kiházasitási ünnepéről. **16.30:** Vásárhelyi Magda és Szegedi-Ketter Ernő kétzongorás müsora. **17.15:** „A leggyakoribb fogbetegségek". **17.45:** Cigányzene. **18.20:** Szalonzene. **19:** „A felvidéki magyarság". **19.30:** Koréh Endre operaházi tag énekel. **20.10:** „Texasi vakáció". Hangjáték. **22.05:** Hirek, időjárás. **22.25:** Jazz. **23.25:** Hanglemezek.

HÉTFŐ, IX. 26.

12.05: Rendőrzenekar. **13.30:** Cigányzene. **16.15:** Diákfélóra. **17:** Szalonötös. **17.50:** „A hétfalusi csángók". **18.30:** Dalárda hangverseny. **19.20:** Hanglemezek. **20.10:** „Mit igértek a csehek a világnak 1919-ben". **21:** Operaházi Zenekar. **22:** Időjárás. **22.05:** *„Horthy Miklós a cs. és kir. Haditengerészeti Akadémia növendéke". Beszélgetés Erich von Kunstinal a kormányzó ur Őfőméltóságának a Haditengerészeti Akadémián eltöltött éveiről".* **22.15:** Tánclemezek. **23.10:** Cigányzene.

KEDD, IX. 27.

12.05: Lenhardt Ilona énekel. **13.30:** Katonazene. **16.10:** „Asszonyok tanácsadója". **17:** „Az elvesztett tenger". **17.30:** Hanglemezek. **18.20:** „Főuri élet a szabadságharc előtt". **18.50:** Cigányzene. **19.45:** „Csokonai Vitéz Mihály". Hangjáték. **21.50:** Hirek, Időjárás. **22.15:** Szalonzene. **23.10:** Jazz.

SZERDA, IX. 28.

12.05: Cigányzene. **13.30:** Hanglemezek. **16.15:** Diákfélóra. **17:** „Mikor okos a gyermekünk". **17.30:** Szalonzene. **18.05:** „Komárom". Jókai Mór elbeszélése. **18.40:** Keleti Lily zongorázik. **19.15:** Vidor Ferike és Littasy György népi estje. **20:** Tánclemezek. **21:** Hirek. **21.20:** Operaházi Zenekar. **21.50:** Időjárás. **23.10:** Cigányzene.

CSÜTÖRTÖK, IX. 29.

12.05: Énekegyüttes. **13:** Szalonzene. **16.15:** „Őszi receptek". **17:** „Rosszul használt növénynevek". **17.30:** Cigányzene. **18:** „Szepesi festők a XVII. század óta". **18.30:** Kovács-Baldi Miklós énekel. **19:** „Szőlészeti-borászati időszerü tanácsadó". Ulicsny Károly ny. szőlészeti és borászati főfelügyelő előadása. **19.20:** Katonazene. **20.20:** Mátray Erzsi előadóestje. **21:** Hirek. **21.20:** Jazzharmas. **21.55:** Időjárás. **22:** Vonósnégyes. **23.10:** Hanglemezek.

PÉNTEK, IX. 30.

12.05: Szimfónikus Zenekar. **13.30:** Cigányzene. **16.15:** Diákfélóra. **17:** „Séta a régi harcieszközök között". Közvetités a Nemzeti Muzeum fegyvertárából. **17.30:** Dömötör Lajos fuvolázik. **18:** Kétzongorás müsor. **18.30:** „A Baranyay huszárezred a XVIII. század háboruiban". **19:** Tánclemezek. **19.45:** Külügyi negyedóra. **20:** Operettrészletek. **21.30:** Hirek, időjárás. **21.55:** Cigányzene. **22.45:** „Mit tud a mai Anglia Magyarországról". **23.10:** Szalonzene.

SZOMBAT, X. 1.

12.05: Szalonzene. **13.30:** Hanglemezek. **16.15:** Mesék. **17:** „Mit üzen a rádió?" **17.30:** Jazz. **18.30:** „A japán táncmüvészet". Kuni Maszami előadása. **19:** Magyar nóták. **20:** „Madridi szerenád". Hangjáték. **21.20:** Hirek, időjárás. **21.45:** Hangverseny Zenekar. **23.10:** Tánclemezek.

Budapest II.

Vasárnap, IX. 25. *11.15:* Hanglemezek. *13:* Szalonzene. *17.10:* Cigányzene. *18.30:* Előadás. *19.05:* Szalonzene. *19.30:* Előadás Blaha Lujzáról. *20.10:* Hirek. *20.35:* Cigányzene. *21.40:* Időjárás. — **Hétfő, IX. 26.** *19:* Versek. *19.30:* Német nyelvlecke. *20:* Hirek. *20.25:* Ének. *20.55:* Hanglemezek. — **Kedd, IX. 27.** *18.20:* Ének. *18.50:* Francia nyelvlecke. *19.15:* Mezőgazdasági félóra. *19.45:* Cigányzene. *20:* Hirek. *20.25:* Hanglemezek. — **Szerda, IX. 28.** *18.10:* Szalonzene. *18.45:* Olasz nyelvlecke. *19.15:* Hanglemezek. *20:* Hirek. *20.25:* Előadás. *20.55:* Cigányzene. — **Csütörtök, IX. 29.** *18.05:* Cigányzene. *18.30:* Angol nyelvlecke. *19:* Hanglemezek. *19.30:* Előadás. *20:* Hirek. *20.25:* Katonazene. *20.55:* Hanglemezek. — **Péntek, IX. 30.** *18.30:* Ének. *19:* Gyorsirás. *19.25:* Előadás. *20:* Hirek. *20.25:* Hanglemezek. — **Szombat, X. 1.** *17:* Misszlós üzenetek. *18:* Mezőgazdasági félóra. *18.30:* Zongora. *19.30:* Előadás. *20:* Hirek. *20.25:* Hanglemezek. *21.40:* Időjárás.

Arany- és ezüstpénzek ára

1938 szeptember hó 20.

Ezüstpénzek: 1 drb. egykoronás 38.5 fillér; kétkoronás 77 fillér; ötkoronás 2 pengő 02 fillér; régi egyforintos 1 pengő 03 fillér.

14 karátos tömörarany grammonként 3 pengő 25 fillér.

Szinarany kilogrammja 5800 pengő.

Szinezüst kilogrammja 98 pengő.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU" MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.

Nyomatott az Europa Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság körforgógépein. (Igazgató: Schmidek Tibor dr.) Budapest, Ó-utca 12.